ÖTEKİ YAYINEVİ ÇOCUK KİTAPLIĞI

KENDİNİ ADAMANIN ÖNEMİ

ALBERT SCHWEIZER'İN ÖYKÜSÜ

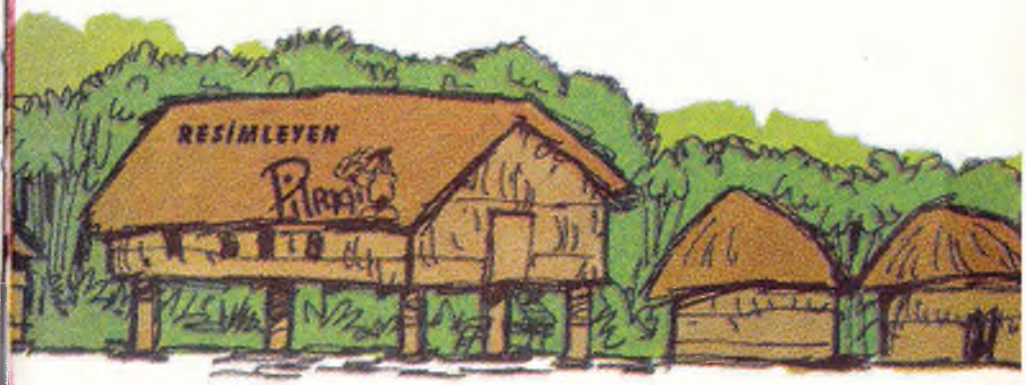
Ann Donegan Johnson

KENDİNİ ADAMANIN ÖNEMİ
ALBERT SCHWEIZER'İN ÖYKÜSÜ

KENDİNİ ADAMANIN ÖNEMİ

ALBERT SCHWEİTZER'İN ÖYKÜSÜ

ANN DONEGAN JOHNSON

ÖTEKİ YAYINEVİ ÇOCUK KİTAPLIĞI

KENDİNİ ADAMANIN ÖNEMİ
ALBERT SCHWEİTZER'İN ÖYKÜSÜ

ÖTEKİ YAYINEVİ
Çocuk Kitapları

YAPIM
Ötcki Ajans

EDİTÖR
Hasan Uysal

REDAKTÖR
Mümtaz İdil

TÜRKÇESİ
Emre Ak

BASKI
Emel Matbaası

ÖTEKİ, Açı Yayıncılığın kuruluşudur.

YÖNETİM YERİ
Mediha Eldem Sokak 52/1
06421 Kızılay/ANKARA
Tel: 312 435 38 33
Fax: 312 433 96 09

ISBN 975-8012-85-1

Bu öykü, kendini diğer insanlara fazlasıyla adamış bir insan, Albert Schweitzer hakkındadır. Burada okuyacağınız öykü tümüyle onun yaşamındaki olaylar üzerine kurulmuştur.

(Albert Schweitzer ile ilgili ayrıntılı bilgileri sayfa 63'te bulabilirsiniz.)

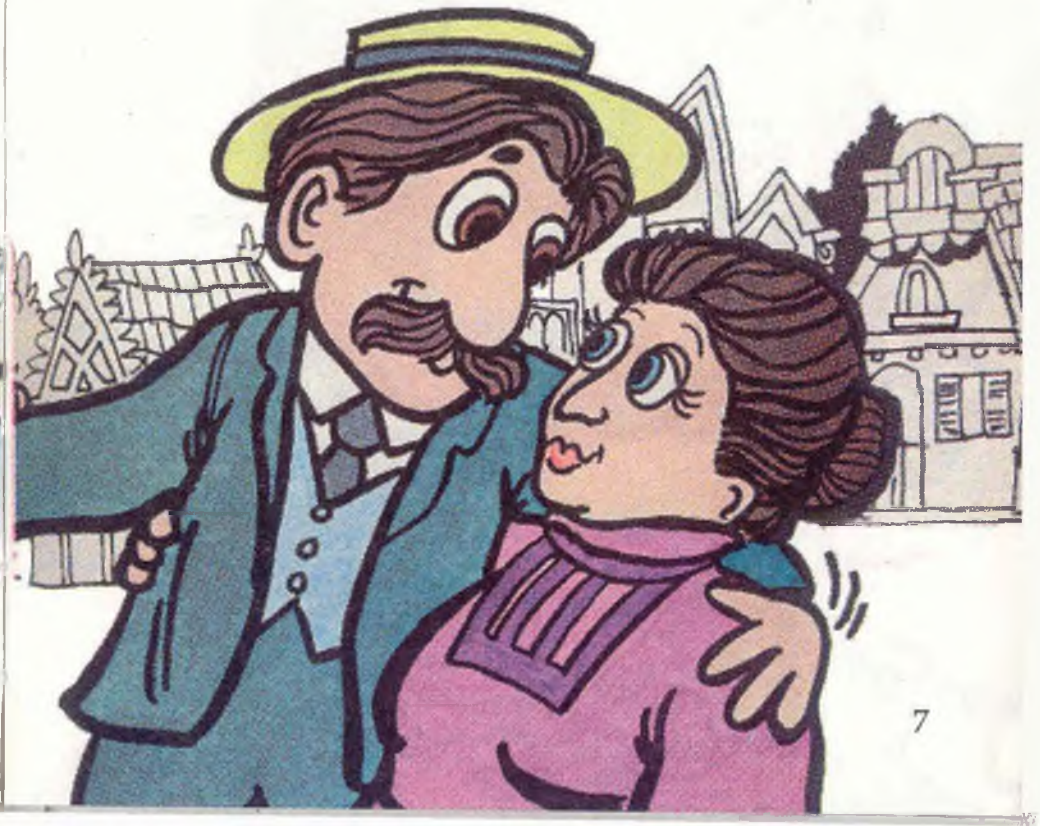

Bir zamanlar...

Pek uzak sayılamayacak bir geçmişte, Albert Schweitzer adında genç bir öğrenci, üniversitedeki derslerini tamamlamış ve yaz tatili için evinin yolunu tutmuştu.

Babasının kilise papazı olduğu Alsace yöresindeki küçük köylerine vardığında, içinden, "Ne kadar da güzel bir yer benim doğduğum yerler... Nasıl da özlemişim!" diye düşündü. Yeni açan leylakların kokusu her tarafı sarmıştı. Albert elma ağaçlarının da çiçek açmasının yakın olduğunu düşündü.

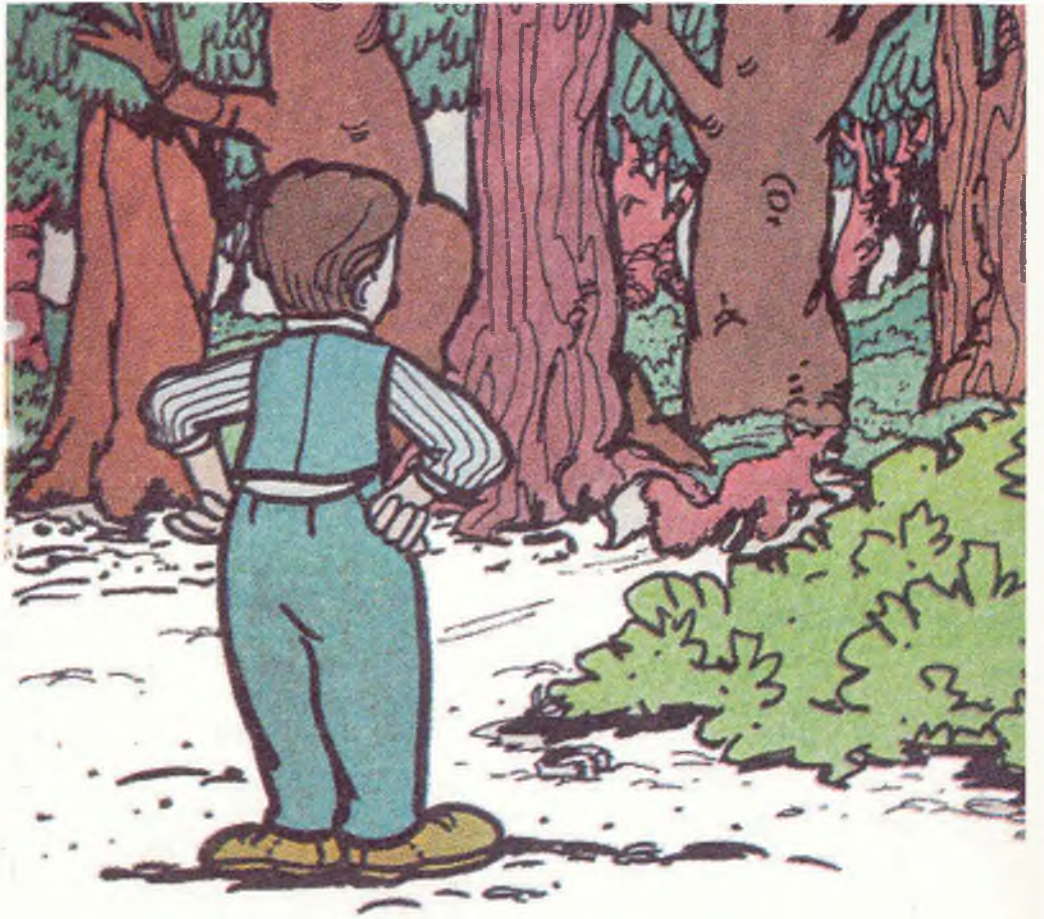
Albert koşa koşa anne ve babasının evine gitti. Önce annesiyle, ardından babasıyla özlemle kucaklaştı. Hasret giderdiler, sonra Albert tavan arasındaki küçük ama aydınlık odasına çıkıp eşyalarını yerleştirdi.

Üniversiteden yaz tatili nedeniyle yuvaya döndüğü o ilk gece, geç saatlere kadar oturup konuştular, dolayısıyla Albert ertesi sabah geç uyandı. Gözlerini açtığı zaman güneş, odasının penceresinden pırıl pırıl parlıyor, evlerinin önündeki bahçede, çiçekler arasında arılar tatlı tatlı vızıldıyordu.

Albert çok mutluydu, içi içine sığmıyordu. Hemen kalktı, yatağından fırlayıp giyinerek, köy yakınındaki ormanda yürüyüşe çıktı.

Ormanda yürürken, insanın yüreğini parçalayan bir ağlama sesi duydu. Patikanın yakınındaki çalılıklardan geliyordu bu ses...

Albert, "Belli ki bu ses, yaralanmış küçük bir hayvandan geliyor," diye düşündü. Çalılıkların arasına daldığında, ne görsün? Bir tilki yavrusu, avcıların kurduğu kapana kısılmış, acı ve korku içinde ağlıyordu.

Albert, "Ama, bu hiç olmadı," dedi kendi kendine. "Böylesine güzel bir sabah, senin yerin burası olmamalıydı."

Albert tilkiyi kapandan kurtardı ve hayvancağızın topallayarak ormanın derinliklerine kaçmasını izledi.

"Zavallı küçük yaratık..." diyerek iç geçirdi. "Benim yaşamım, benim için ne kadar değerli ise, onun yaşamı da kendisi için o kadar değerlidir. Neden öyle olmasın ki? Bu dünya tüm canlıların ortak malı. O yüzden de tüm canlılar, tüm yaşam çok değerli."

Albert bir ağaç kütüğünün üzerine oturdu ve yaşam hakkında derin düşüncelere daldı. Özellikle de kendi yaşamını gözden geçiriyor ve ne kadar şanslı olduğunu düşünüyordu. Onu çok seven, sıcacık bir ailesi vardı. Güçlü kuvvetli, sağlığı yerinde bir insandı. Yetenekli bir müzisyen, olağanüstü çalışkan bir öğrenciydi.

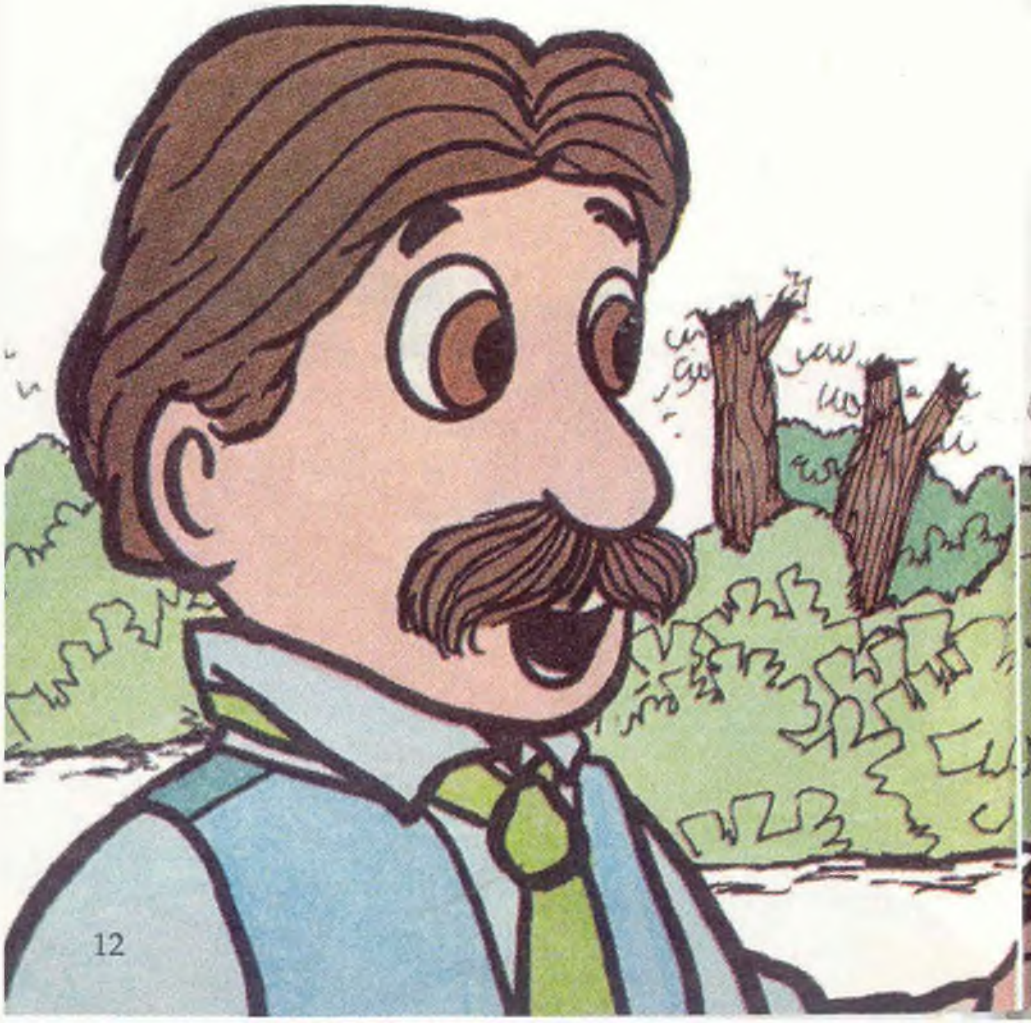
Albert kendi kendine, "Bana o kadar çok şey sunulmuş ki..." dedi. "Bunları sıradan şeylermiş gibi kabul etmem mümkün değil. Bunları mutlaka başkalarıyla da paylaşmalıyım."

Bu noktada Albert kendisine sunulmuş tüm bu güzellikleri diğer insanlarla nasıl paylaşabileceğini tasarlamaya başladı. Bir süre sonra, "Şimdi yirmi bir yaşındayım," dedi kendi kendine. "Kendime dokuz senelik bir süre tanıyacağım. Bu dokuz sene içinde, tüm yeteneklerimi geliştireceğim. Sonra da, otuz yaşıma geldiğimde, kendimi diğer insanlara hizmet etmeye adayacağım."

Albert o anda yavru tilkinin kendisini çalılıkların arasından izlediğini fark etti. Albert, ona dost eli uzattı. "Sen bu konuda neler düşünüyorsun Reynard?" dedi. "Sence bu iyi bir plan mı?"

Tilki, "Bu sözler böyle güzel bir yaz gününün keyfini çıkaran genç bir delikanlının söyleyebileceği türden sözler," dedi. "Otuz yaşına geldiğinde, bu planları çoktan unutmuş olursun. Sen de herkes gibi sıradan biri olup çıkarsın. Güzel takım elbiseler giyen, bol para kazanan ve neden daha da ünlü olmadığını merak eden biri olursun."

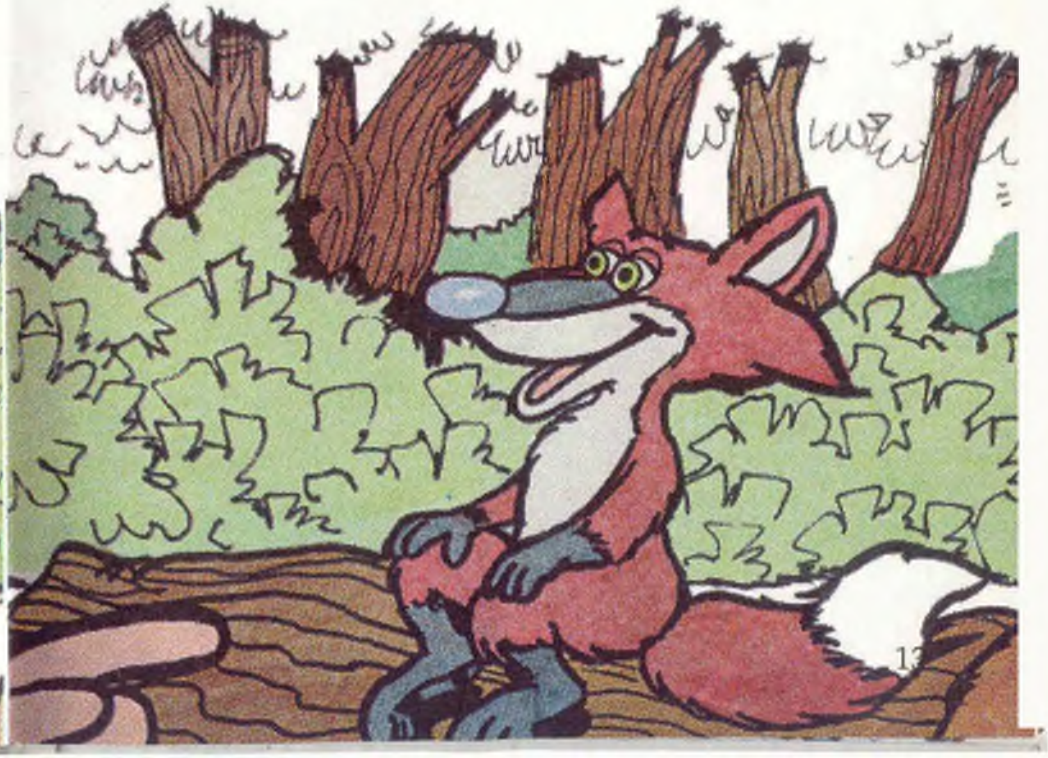
Albert güldü. Gerçekte tilkinin kendisiyle konuşmadığını, dinlediği sesin aslında kendi vicdanı olduğunu biliyordu Albert. O ses, kendisini yolundan sapmaması için uyarıyordu. O anda, yavru tilkiyi asla unutmamaya karar verdi. Böylece vermiş olduğu kararı da asla unutamayacaktı.

"Bakalım Reynard, olanları birlikte göreceğiz," dedi.

Tilki, "Neden bana Reynard diye sesleniyorsun?" diye sordu.

"Çünkü masallarda, tilkilerin ismi hep Reynard olur da ondan. Şimdi haydi benimle gel. Böylece tasarılarımla ilgili birisiyle konuşmak istediğimde, düşüncelerimi seninle paylaşabilirim. Başka hiç kimseye anlatmam. Bu bizim sırrımız olur."

Tilki, "Sır olarak kalırsa, çok iyi olur doğrusu," dedi. "Annenle baban seni şu anda benimle konuşurken duysalar, kesinlikle bir doktor çağırıp seni muayene ettirirlerdi!"

Albert bu sözlere çok güldü. Sonra eve döndüğünde, kararıyla ilgili anne babasına tek kelime bile söylemedi. Ve o pırıl pırıl yaz sabahını izleyen dokuz yıl içerisinde, Albert çoğu gencin asla yapmadığı bir çok şeyi gerçekleştirdi.

Ünlü bir org sanatçısı oldu ve çok eskiden kalma muhteşem orgların bulunduğu büyük kiliselerde konserler verdi.

Babası gibi bir din adamı oldu ve her pazar sabahı, Strasbourg'daki bir kilisede ayinler yönetti.

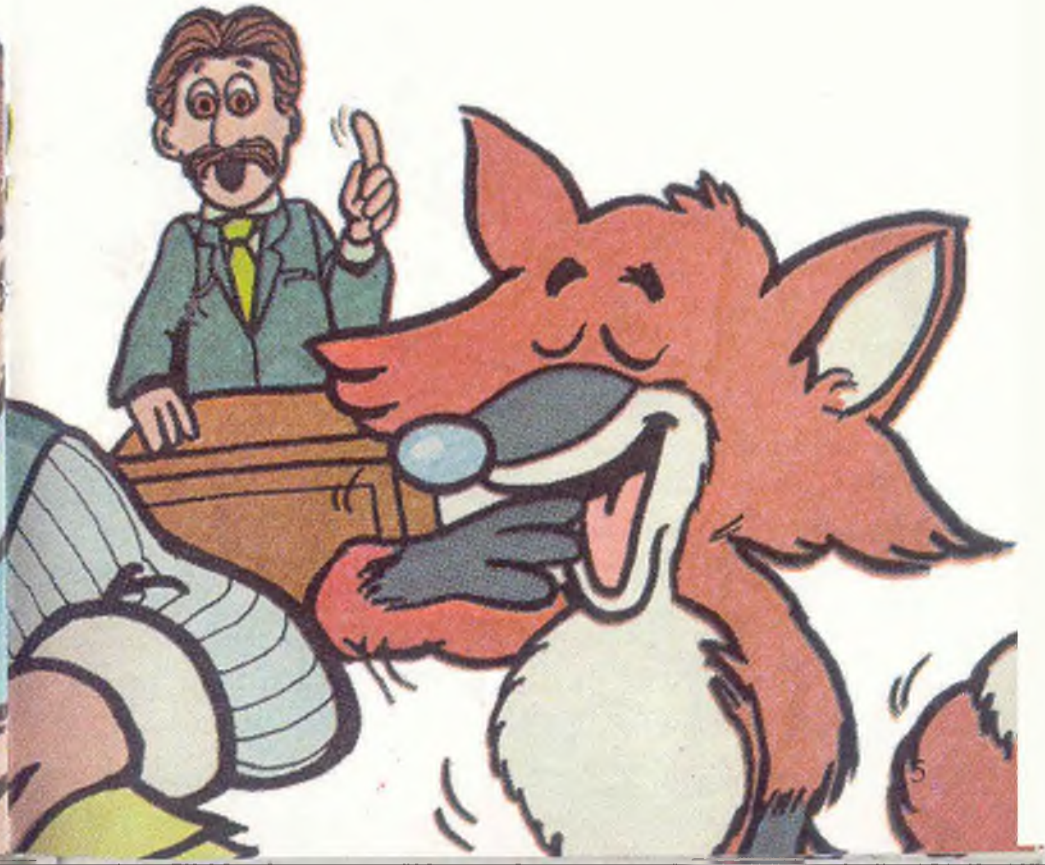
Org sanatı, büyük kompozitör Johann Sebastian Bach'ın yaşamı, ayrıca din ve felsefe hakkında kitaplar yazdı. Bir yüksek okulun müdürlüğünü de yaptı.

Herkes, "Albert Schweitzer bir dahi", diyordu. "Tüm bu uğraşlar için nasıl zaman bulabiliyor? O hiç uyumaz mı?"

Reynard her zaman, "Pek uyuduğu söylenemez doğrusu," diye yanıt verirdi. Tilki bu sözleri söylerken hep esnediği için, kimse söylediklerini önemsemiyordu. Ama belki asıl neden, Albert dışında hiç kimsenin Reynard'ı göremiyor ve duyamıyor olmasıydı.

Bu konuda siz ne dersiniz?

Neyse ki Albert güçlü kuvvetli biriydi. Gerçekten pek fazla uyumadan da idare edebiliyordu. Ama yirmi beş yaşındayken, onu hem şaşırtacak hem de oldukça işkillendirecek bir şey oldu.

Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?

Söz konusu olay, bir kızla tanışmasıydı. Çakmak çakmak parlayan koyu renk gözleri ve simsiyah saçları olan bu güzel kızın adı Helena idi. Hayatında ilk kez, Albert, Reynard dışında birisiyle tasarıları hakkında konuşma isteği duymaya başlamıştı. Albert'in tasarılarını konuşmak istediği kişi Helena'ydı.

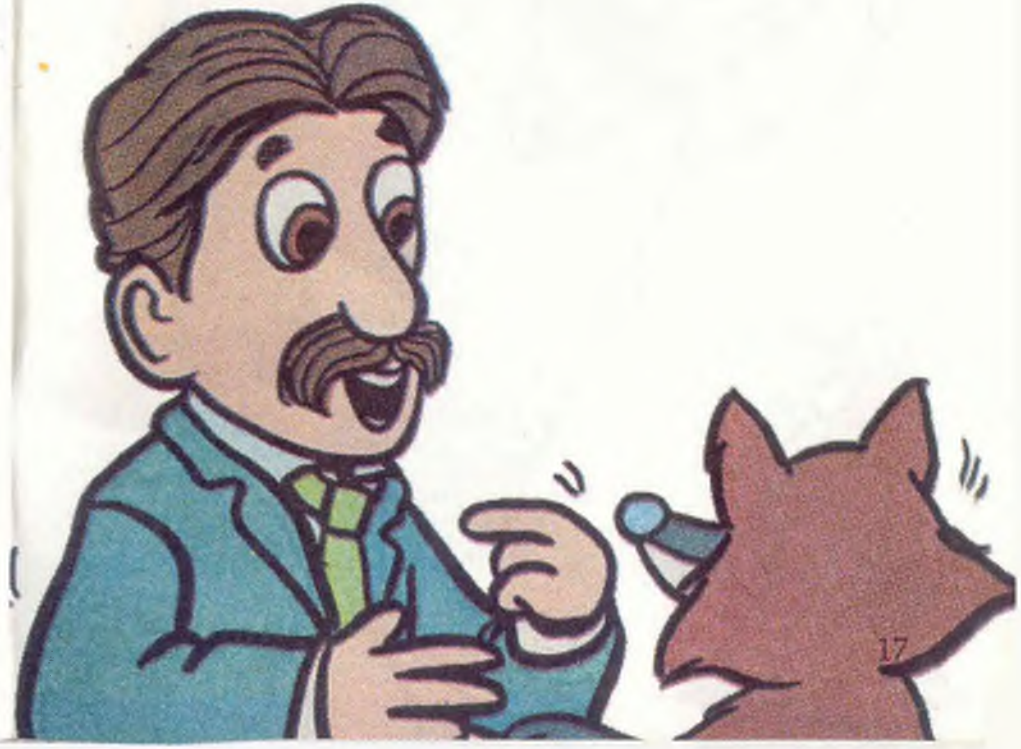
Albert, "Ama acaba beni anlayacak mı?" diye düşündüğünde, Reynard bıyık altından gülüyordu.

"Hayır," diyordu. "Senin çıldırmış olduğunu düşünecek ve bir daha yüzüne bakmayacak, göreceksin."

"Ama bu ne yazık ki benim elimde değil. Ona anlatmak zorundayım."

Albert tüm yaşamını insanlığa adama kararını Helena'ya nasıl anlatacağına karar veremeden, Helena ile ilgili inanılmaz bir şey öğrendi."

Bir gün Helena, Albert'e, "Ben çok şanslı bir insanım. Sağlıklıyım, iyi bir ailem var ve akıllıyım da.

Bunlar yabana atılır şeyler değil. Karar verdim; bunları paylaşmam gerek. Dolayısıyla, yirmi beş yaşına geldiğimde, kendimi insanlığa hizmet etmeye adayacağım. Hemşirelik okuluna gidip, hemşire olacağım," dedi.

Bunları duyduğunda Albert, sevinçten havalara zıplamak istedi. Canı şarkılar söylemek, alabildiğine koşmak istiyordu. Ayrıca, Helena'ya belki evlenme teklifinde bulunacağını hissediyordu yüreğinde. Bir süre sonra da, bu isteğini gerçekleştirdi.

Ancak Helena ve Albert'in evlenebilmeleri için, önce Albert'in karar vermesi gereken bazı sorunlar ve yapması gereken işler vardı.

İnsanlığa tam olarak nasıl hizmet edeceğini bulduğu zaman, yirmi dokuz yaşındaydı Albert.

Helena'ya, "Ben Kongo'ya gitmek istiyorum," dedi. "Oradaki insanlarla ilgili kitaplar okuyorum son zamanlarda. Kongo'da tropikal hastalıklar çok yaygın. Ben doktor olmak istiyorum. Doktor olursam, oradaki insanların acılarına ortak olabilirim."

Helena, "Doktor mu olmak istiyorsun?" diye haykırdı. "Fakat bu, altı ya da yedi yıl daha beklemeni gerektirir. Tıp fakültesinde okumak için bu zamana ihtiyacın var."

Albert'in anlattığı, Helena'nın bile hayal gücünü zorluyordu. Ama Albert'in kararlı olduğunu görüyordu ve onu kararını değiştirmek ya da razı etmek için çabalamadı. Böylece Albert, annesine, babasına ve en yakın arkadaşlarına birer mektup yazarak kararını açıkladı: Doktorluk eğitimi almak üzere Strasbourg Üniversitesi'ne kayıt olacaktı.

Arkadaşları, "Aklını kaçırmışsın!" diye itiraz etti.

Albert, "Hiç sanmıyorum," dedi.

Sonra Albert gitti ve yüksek okulda müdürken yaşadığı rahatlığı terk edip, küçük, bakımsız bir tavan arasına yerleşti. Yeni yaşamı burada devam edecekti artık ve burada çalışmaya koyuldu.

İç karartıcı, nemli laboratuvarlar ve uzun süren sıkıcı derslere alışması uzun sürmedi. Saatlerce anatomi ve kimya çalışıyordu. Artık ders çalışamayacak kadar bitkin düştüğünde, üniversiteye yakın bir kiliseye gidip org çalıyordu. Org çalmak onu canlandırıp, rahatlatıyordu.

Kısa süre sonra, Albert yine konserler vermeye ve yeni kitaplar yazmaya başladı. Bununla birlikte, üniversitenin en çalışkan öğrencilerinden biri olmaya devam etti.

Reynard, "Bazen seninle tanıştığım için pişman oluyorum. Kendimi tembel bir tilki gibi hissetmeme yol açıyorsun," diyordu.

"Ama sen gerçekten de tembel bir tilkisin," diye yanıt verdi Albert. "Bense kararlı bir insanım. Bir at kadar da kuvvetliyim. Biraz fazla çalışmak bana zarar vermez."

Fazla çalışmanın zarar vermesi bir yana, sanki bu çalışma temposu Albert'in daha da güç kazanmasına neden oluyordu.

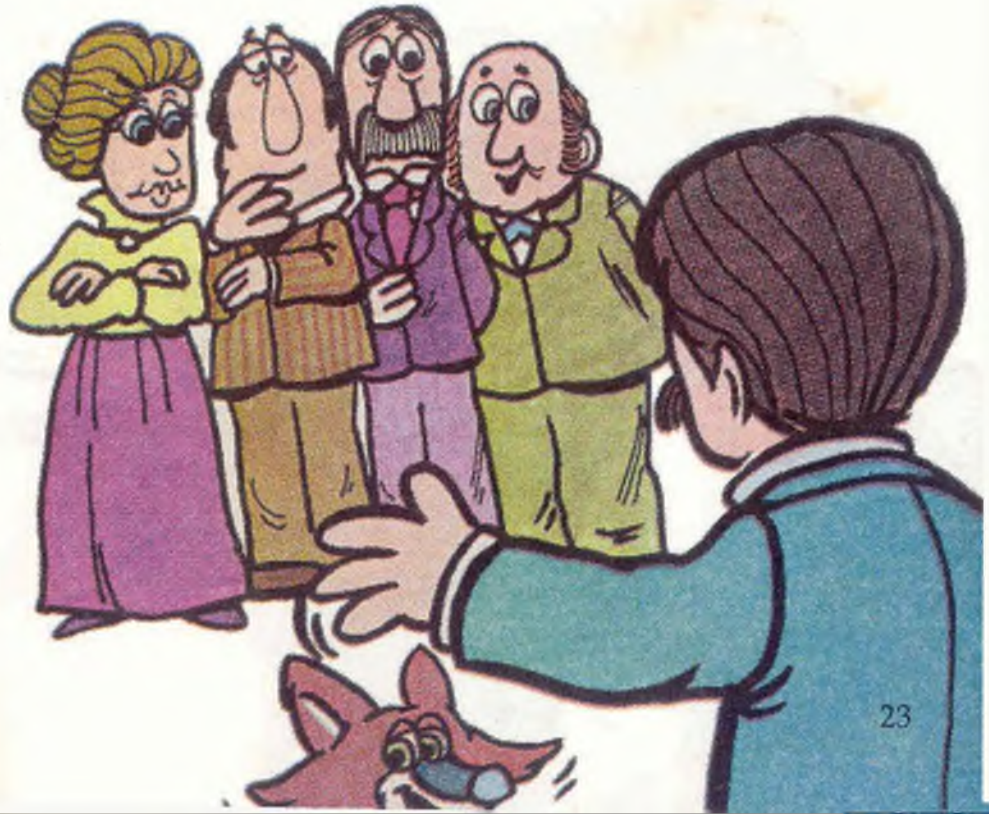
Profesörlerden biri, "Ne tuhaf..." dedi. "Albert çalıştıkça, çalışma isteği artıyor sanki."

Bir başkası, "Bunun nedeni, kendini bir şeylere adamış olması. Albert işine ve müziğine tüm yüreğini ve enerjisini akıtıyor. O hiçbir şeyi yarım bırakmaz, işte bu yüzden çok daha büyük şeyler de başaracaktır," diyordu.

1911 yılında Albert, tıp fakültesindeki tüm sınavlarını başarıyla tamamladı. Bir yıl boyunca hastanede stajyer doktorluk yaptı. Bu süreyi tamamlamasının ardından, Paris Misyonerler Derneğine giderek kendini onlara tanıttı.

"Ben Afrika'ya gitmek istiyorum," dedi. "Sizin yardımınıza ihtiyacım var. Ben bir doktorum. Hastanenin bulunduğu bir yöreye gönderin beni, sizden maaş da istemiyorum. Ben bir çok kitap yazdım ve bu kitapların geliriyle yaşamımı sürdürebilirim."

Tilki Reynard, "Sanırım böyle bir öneriyi geri çevirmezler," dedi.

Reynard haklı çıktı: Misyonerler Derneği üyeleri, Albert'in isteğini kabul ettiler. İyi haberi Helena'ya vermek için hemen Strasbourg'a geri döndü Albert.

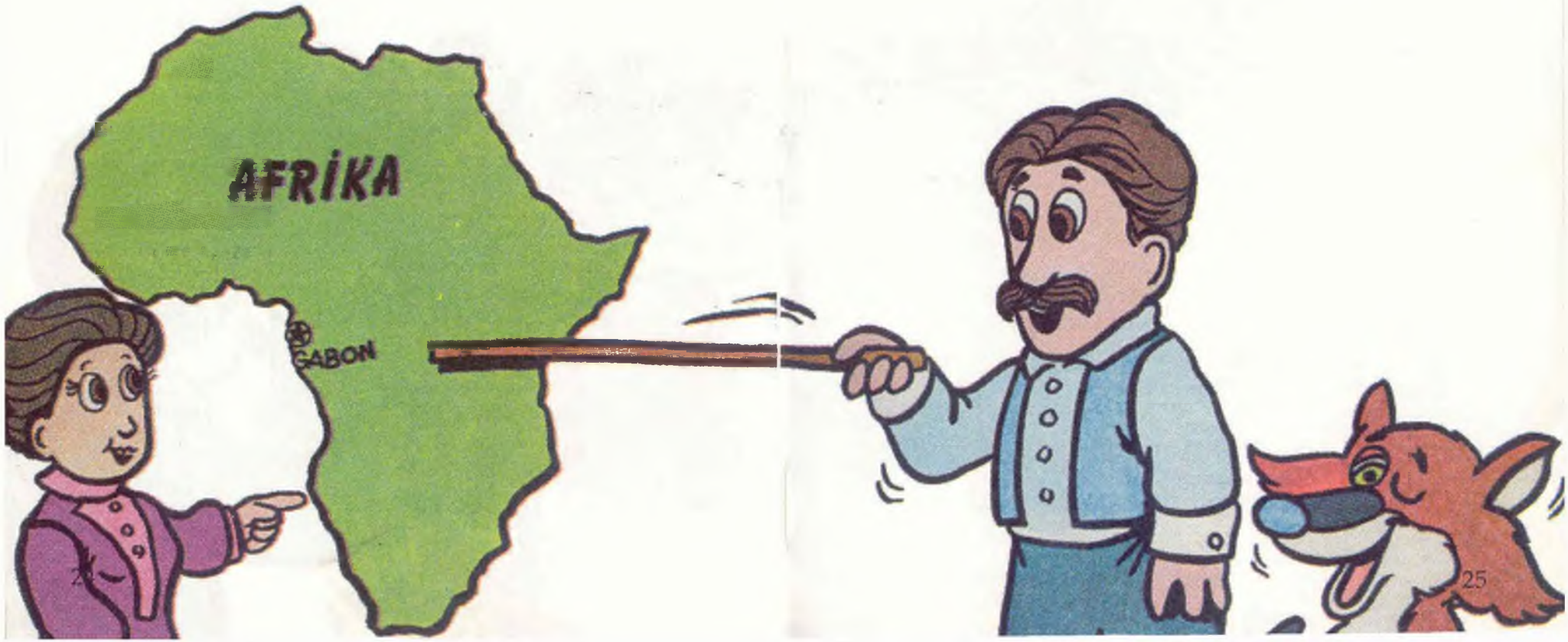
"Beni Lambaréné adında bir yere göndereceklermiş," diye anlatmaya başladı. Yanında getirdiği haritayı açtı ve Helena'ya tam olarak gideceği yeri gösterdi. Lambaréné, Gabon isimli bir ülkede, Ogowe adında bir nehrin kıyısındaydı. Gabon, Afrika'nın batısında bulunan ufak bir ülkeydi.

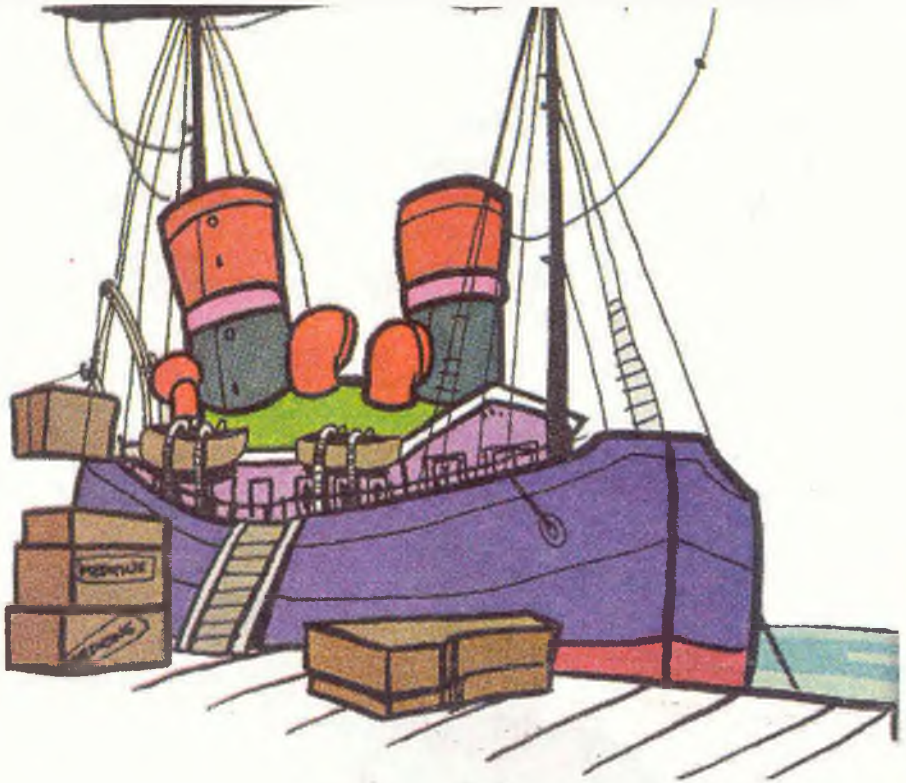
Helena, "Ekvator'un çok yakınındaymış," dedi. "Demek ki Gabon çok sıcak bir iklime sahip."

Albert, "Buna dayanabilecek misin?" diye sordu. "Ayrıca, Afrika'da bana da katlanabileceğine inanıyor musun? Gabon'da bizden başka Avrupalı olmayacak, bunu unutma..."

"Tabii ki sana katlanabilirim. Seninle tanıştığım günden beri, istediğim tek şey buydu zaten..."

Böylece, Albert ve Helena evlendiler. Birkaç ay sonra, bir buharlı gemiye binmiş, Afrika'ya gidiyorlardı.

Yanlarında hastane için sandık sandık ilaç ve sağlık malzemesi götürüyorlardı. Dev bir sandık içerisinde ise, Paris Bach Topluluğunun Albert'e hediye etmiş olduğu özel bir piyano vardı. İç bölmesi kurşun ile kaplanmıştı; böylece Gabon'un nemi, piyanoya zarar vermeyecekti.

Ogowe Nehri'nin ağzında Cape Lopez isimli bir kasaba vardı. Buharlı gemi oraya demir attığında, Albert, Helena ve tüm sandıkları daha ufak bir bota aktarıldı. Bu bot, nehirlerde kullanılan ufak buharlı nakliye araçlarındandı ve onları Lambaréné'e daha yakın bir noktaya kadar götürecekti.

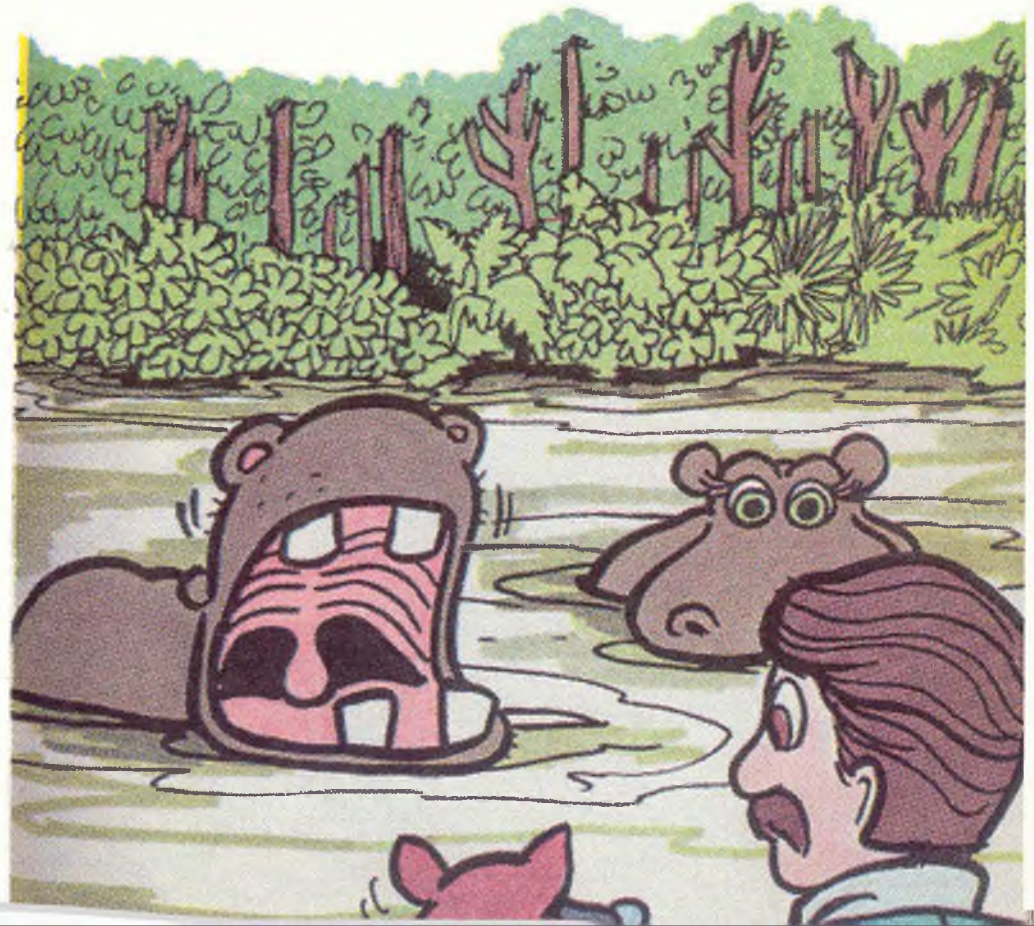
Albert, "Son birkaç kilometreyi kano ile geçeceğiz," dedi. Konuşurken de, nehirde yüzen su aygırlarını seyrediyorlardı.

Reynard, "Bu işten hoşlanacağımı hiç zannetmiyorum," diye söyleniyordu.

Küçük tilki, Albert ve Helena'yla birlikte Afrika'ya gelmişti ama şimdi pek de halinden memnun görünmüyordu doğrusu. Daha çok, iyice ürkmüş bir tilkiye benziyordu. Nehir boyunca her tarafı kaplayan sık ormanları görmüştü. Üstelik, ağaçların gölgeleri arasında oynaşan vahşi hayvanlar vardı!

Cape Lopez'in 250 mil kadar yakınına geldikleri zaman, bottan inip onları karşılamaya gelen kanolara bindiler.

Botun kaptanı, "Sandıklarınızı, ardınızdan yollayacağız," diye söz verdi. "Piyanonuza gelince: Elimizden geleni yapacağız. Ama bu kolay olmayacak; piyanonuz üç ton ağırlığında!"

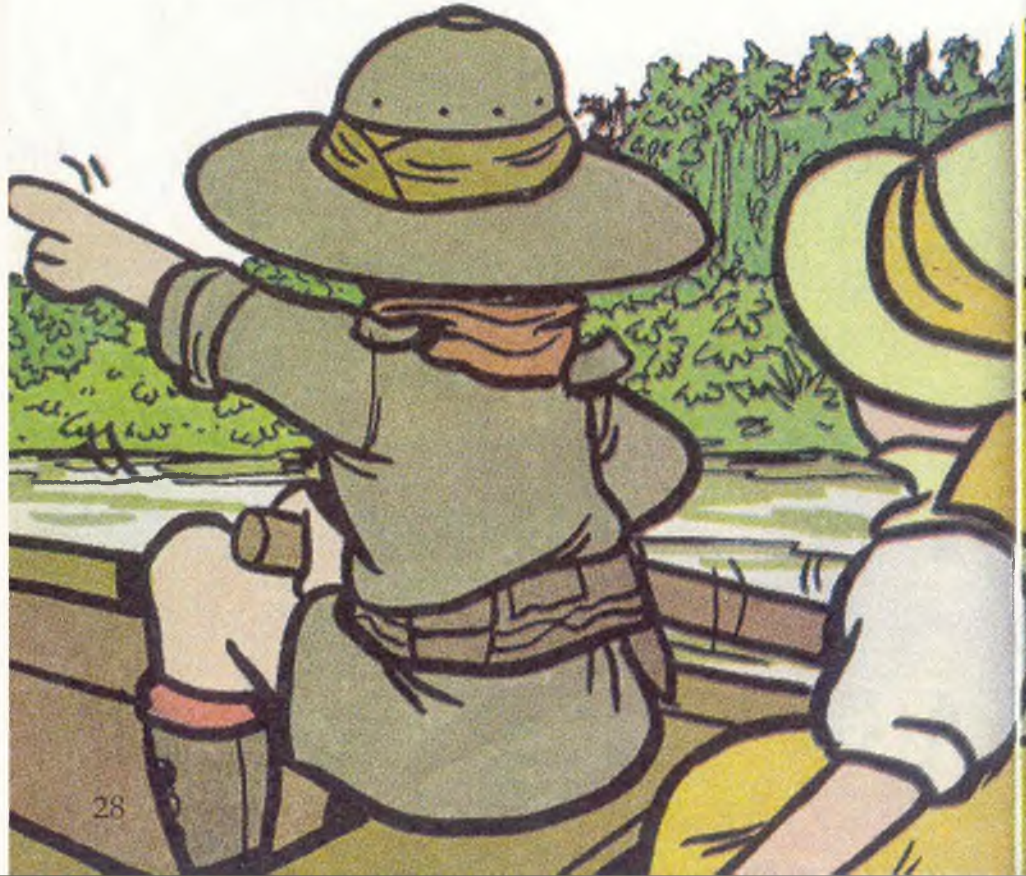
Albert kararlıydı, "Eğer ormanda müziksiz yaşamak zorundaysak, o zaman biz de öyle yaşarız," dedi.

Reynard, "Ben uygar bir tilkiyim ama bu olanlardan pek hoşnut olduğumu söyleyemeyeceğim doğrusu," diye söyleniyordu.

Albert kendini olaya öylesine kaptırmıştı ki, tilkinin söylediklerini duymuyordu bile. Afrika'nın acılar içerisindeki hastalarına yardım elini uzatacağı hastaneye gitmeyi dört gözle bekliyordu. Asırlar gibi gelen beklemenin ardından, kano nehirde bir kıvrım yaptı, kürekleri kullanan adam ilerde bir noktayı parmağıyla gösterip, "İşte Lambaréné," diye bağırdı.

Albert gördüğü manzaradan çok etkilenmişti.

Sizce Albert ne görmüştü?

Nehrin kıyısında, ağaçsız ufak bir yer gördü. Bir kaç derme çatma kulübe dışında, nehrin kıyısındaki boş alan üzerinde hiçbir şey yoktu. Orman, bunları yiyecekmiş gibi, bu yoksul alanın adeta üstüne üstüne geliyordu.

Albert, "Bu mu benim hastanem?" diye haykırdı. Albert şok olmuştu.

Helena, "Kolay olmayacağını biliyordum," dedi. "Ama bu kadar zor olacağını da hiç düşünmemiştim!"

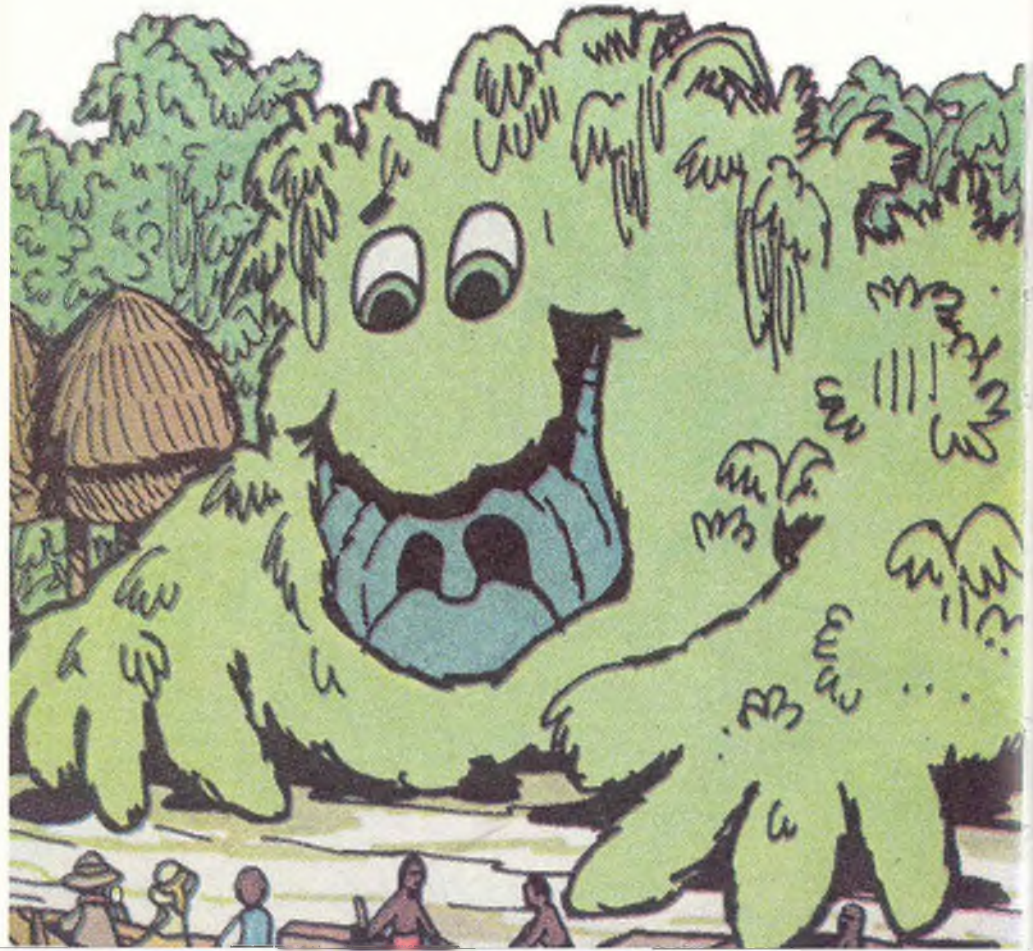
O gece Albert ve Helena, küçücük kulübelerden birinde uyudular. Nehir yükseldiğinde, dalgalar alıp götürmesin diye kulübe kazıklar üzerine kurulmuştu.

Reynard, "Çok mantıklı!" dedi. Sonra yerlerde yürüyen minik yaratıkları görüp burun kıvırdı: "Keşke bir de örümcek, kırkayak ve böcekleri buradan uzak tutmanın bir yolunu bulmuş olsalardı."

Albert iç çekti. "Doğru söyledin," dedi Reynard'a. "Ben de kırkayaklardan hiç hoşlanmam. Ama sakın umutsuzluğa kapılıp burayı terk edeceğimi sanma. Ben burada kalacağım! Ve burada gerçek bir hastane olmadığı için, gerçek hastaneyi ben kuracağım!"

Ertesi gün Albert ve Helena işe koyuldular. Meydanda eski bir tavuk kümesi vardı. Bunu klinikleri haline getirmeye karar verdiler. Yerleri süpürüp sildiler ve duvarları kireç badana yaptılar. Sonra da Albert

kendi elleriyle raflar yaptı, böylece ilaçlarını yerleştirebileceği bir yeri oldu.

Tilki Reynard, "Eh, ortaya birşeyler çıktı sayılır," dedi. "Ama Strasbourg'daki laboratuvarlara pek benzediği söylenemez, öyle değil mi?"

Albert başını salladı, "Ne Strasbourg, ne de benim stajyerlik yapmış olduğum hastaneye benziyor," dedi. "Ama bu hiç önemli değil. Bizler daha iyi bir şey kurana kadar, bununla yetinmek zorundayız."

Tilki, "Ben de böyle diyeceğini düşünmüştüm zaten," dedi. "Kendini adamış bir kişinin söyleyeceği de zaten bu olabilirdi ancak. Ve öyle görünüyor ki, buranın işlerini tam zamanında tamamladın."

Albert, "Ne anlamda?" diye sordu.

"Gel de şuraya bir göz at," dedi Reynard.

Tilki tavuk kümesinin kapısına koştu. Albert onu izleyerek nehre baktı.

Nehir düzinelerle kanoyla doluydu. Her kanoda birkaç kişi vardı.

Reynard, "Öyle gözüküyorki, Lambaréné'e bir doktorun gelmiş olduğunu duyanlar var," dedi.

"Şifa bulmak için gelmişler!"

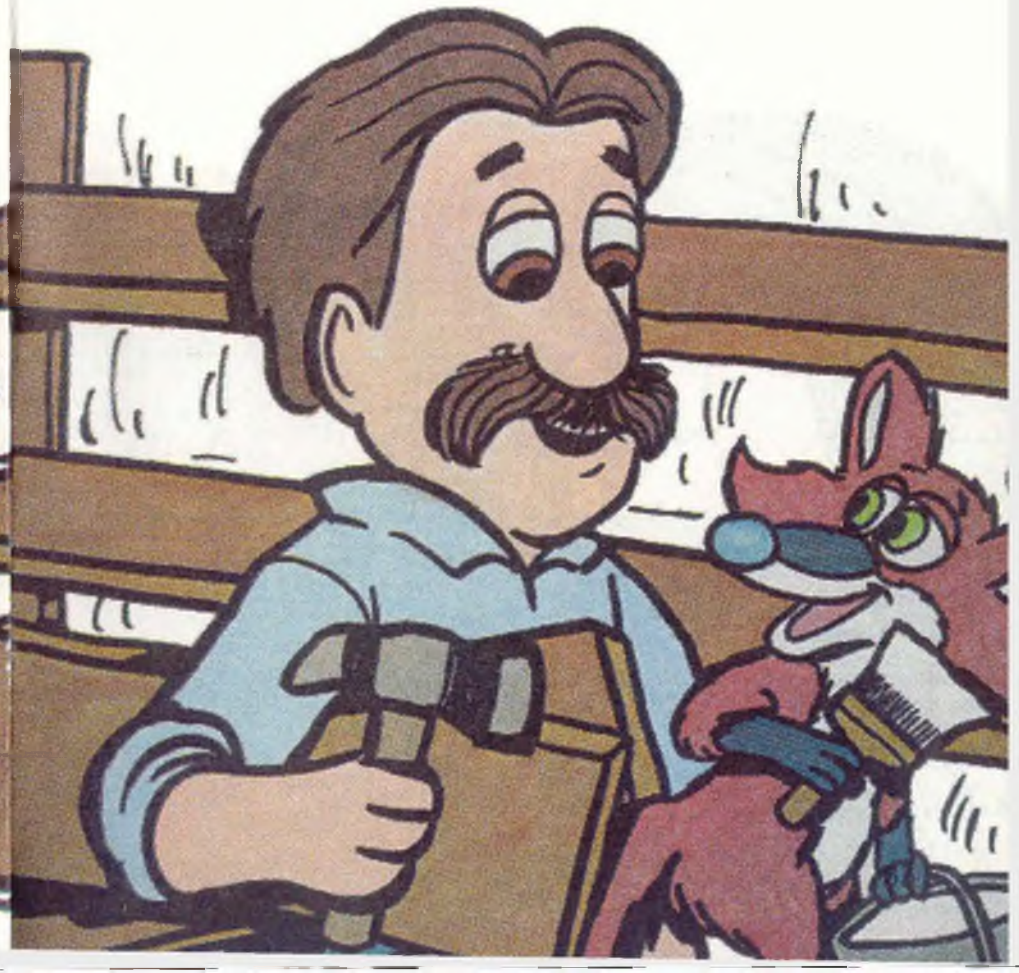
Ayakta duramayacak kadar hasta olanları, arkadaşları kanolardan indirmeye başlamışlardı bile.

Tilki, "Diğer yandan, niyetiniz burada hep baş başa kalmak değildi herhalde," diye takıldı.

Albert ranzalardan bir tanesini ameliyat masası olarak kullandı. Helena onun yardımcılığını üstlendi.

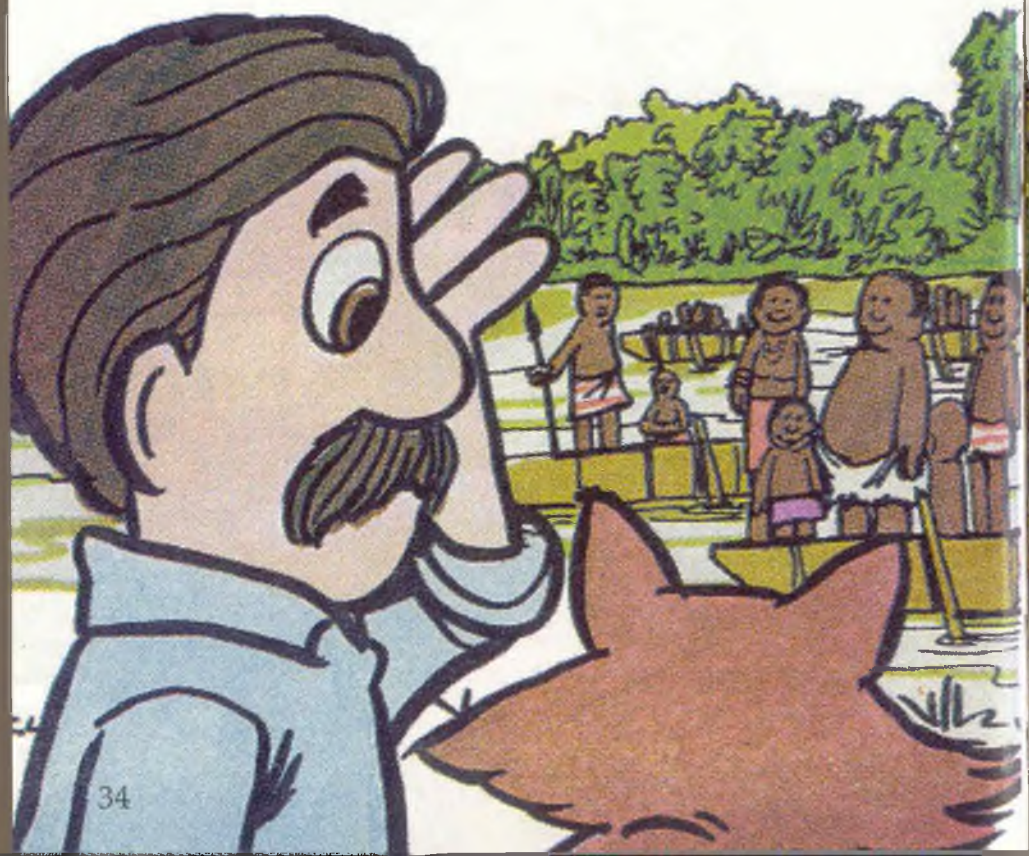
Hastaların büyük çoğunluğu maun ormanlarında ağaç keserken ve kütükleri taşırken yaralanmış insanlardı. Bazıları anofel tipi sivrisineğinin yol açtığı sıtma hastalığına tutulmuştu. Bazılarında dizanteri hastalığı vardı. Albert onlara yardım edemeyecek olursa, komaya girer ve bir daha uyanmayabilirlerdi.

Albert, geçici olarak hastane haline getirdiği tavuk kümesinde doktor olarak ilk gününü tamamladığında, "Bizi bekleyen çok ama çok iş var," diye söylendi.

Reynard ona hemen üniversitedeki hocalarını anımsattı: "Profesörlerin senin hakkında söylediği şeyi sakın unutma Albert," dedi. "Ne kadar çok çalışırsan, bir o kadar bilenir ve daha da fazlasını yaparsın, çünkü sen yaptığın her işe dört elle sarılan, yüreğiyle de çalışan bir insansın."

Tam o sırada uzun boylu ve yakışıklı bir yerli Albert'in yanına yaklaştı. Yerli, "Doktor bey, yardıma ihtiyacınız var mı?" diye sordu. Fransızca konuşuyordu.

"Benim adım Jozef Azoavami," dedi. "Eğer uygun görürseniz, sizin yardımcınız olmak isterim. Ben güçlü kuvvetli bir adamım ve benim de kendime göre bildiğim bir sürü şey var."

Albert gülümsedi. "Sizin bildiğiniz bu şeyler nedir Jozef?" diye sordu.

Jozef, "Ben İngilizce ve Fransızca biliyorum," dedi. "Ayrıca, Afrika'da konuşulan dillerden sekizini de anlayabilirim. Eğer siz bana bunların dışında bir şey öğretecek olursanız, öğrettiklerinizi asla unutmam."

Albert, "Bir deneyelim bakalım," dedi. "Nasıl bir asistan olacağını zaman gösterecek."

Bunu duyunca uzun boylu adam çok mutlu oldu. "Sabah erkenden burada olacağım," dedi. "Benden çok memnun kalacaksınız. Göreceksiniz!"

Sonra oradan ayrılıp ormana doğru yürüdü. Tilki Reynard, Albert'in yanına yanaştı. "Bu çok güzel bir dostluğun ilk adımıymış gibi bir duygu var içimde," dedi.

Reynard genelde olduğu gibi, bu sefer de tahmininde haklı çıktı. Jozef, Albert ve Helena'nın işini kolaylaştıracak bir çok bilgiye sahipti.

Bir zamanlar aşçı olarak çalıştığı için, az da olsa anatomiyle ilgili bilgisi vardı. Bu yüzden olsa gerek, bazen ağzından şöyle laflar kaçırabiliyordu: "Bu hastanın budunda bir ağrı var." Bu tür durumlarda, Albert hayvanların but bölümünün neresi olduğunu zihninde canlandırırdı. Böylece anlaşıp gidiyorlardı işte.

Jozef'in okuma yazması yoktu ama şişelerin şekillerini ezberlemişti; böylece içlerinde hangi ilaçların olduğunu biliyordu. Kısa zamanda, Albert'in hastanesine gelen hastalara ne vermesi gerektiğini de öğrenmişti.

Ayrıca, Jozef ameliyat sırasında yardımcı olmayı da çok iyi öğrenmişti. Bir hasta ameliyata alındığında, Helena elinde eter şişesi hazır bekliyor olurdu. Jozef, Albert'in sağ kolu olarak ameliyat esnasında yanında duruyor, doktora gerekli olan aletleri veriyordu. Hastanede çalıştığı için Jozef hem çok temiz hem de çok gururluydu. Ameliyatlarda mutlaka lastik eldiven giyerdi.

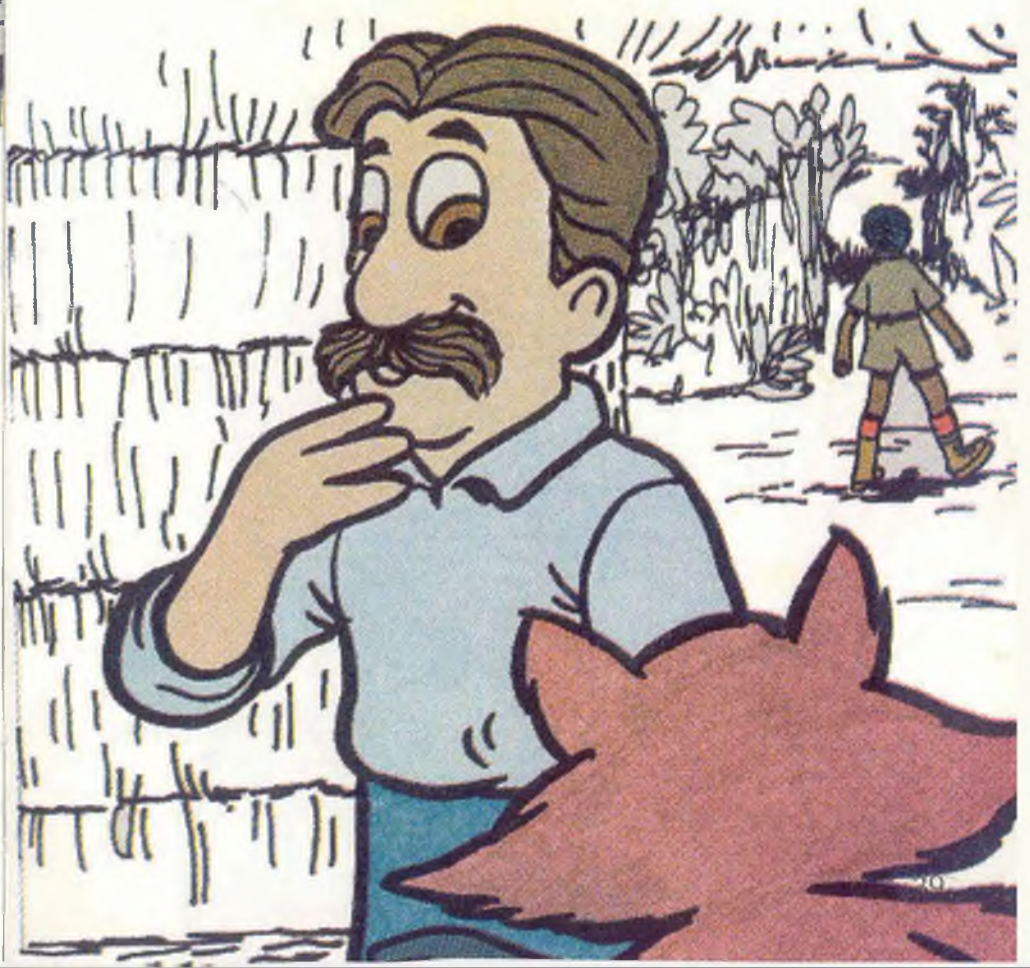
Zaman içerisinde, Albert'in tüm tıbbi malzemeleri kendisine ulaştı. Bu malzemeler dev ağaçların gövdelerinden yapılmış büyük kanolarla kendisine ulaştırılıyordu. Üç ton ağırlığındaki piyanosu bile sonunda

geldi ve Albert'in küçük evine yerleştirildi. Albert çok yorulduğu zamanlarda - ve bu hemen hemen her gün için geçerliydi - piyanosunun başına oturur, sevdiği parçaları çalardı.

Reynard, "Tıbbiyede okurken, ders çalışmaktan bitkin düştüğünde de aynı şeyi yapardın," diye takılırdı.

Albert, "Şimdi o günlerden çok daha fazla yoruluyorum," derdi.

"Bazen kederleniyorum. Yüreğimde büyük bir yük taşıyorum. Burada o kadar fazla hastalık ve acı var ki Reynard... Acı, ölümden de beter bir şey."

Reynard, Albert'e birşey anımsatmak zorunda hissetti kendini: "Burada hiç bir biçimde kalmak zorunda değilsin. İstediğin an tekrar vatanına, uygarlığa dönebilirsin. Ve inan ki bunun için hiç kimse seni suçlayamaz."

Albert, "Ben bir daha asla evime dönemem Reynard," dedi. "Bu insanlara yardım etmek zorundayım. Onlar benim kardeşlerim artık. Ayrıca, yaşamımı hem zor hem de anlamlı bir amaca adamadıktan sonra, yaşamımın ne değeri olabilir ki? Salt rahatı bozulmasın diye bunu yapmayan birisinin, insanlıktan yeterince pay aldığını söyleyebilmek sence olanaklı mı?"

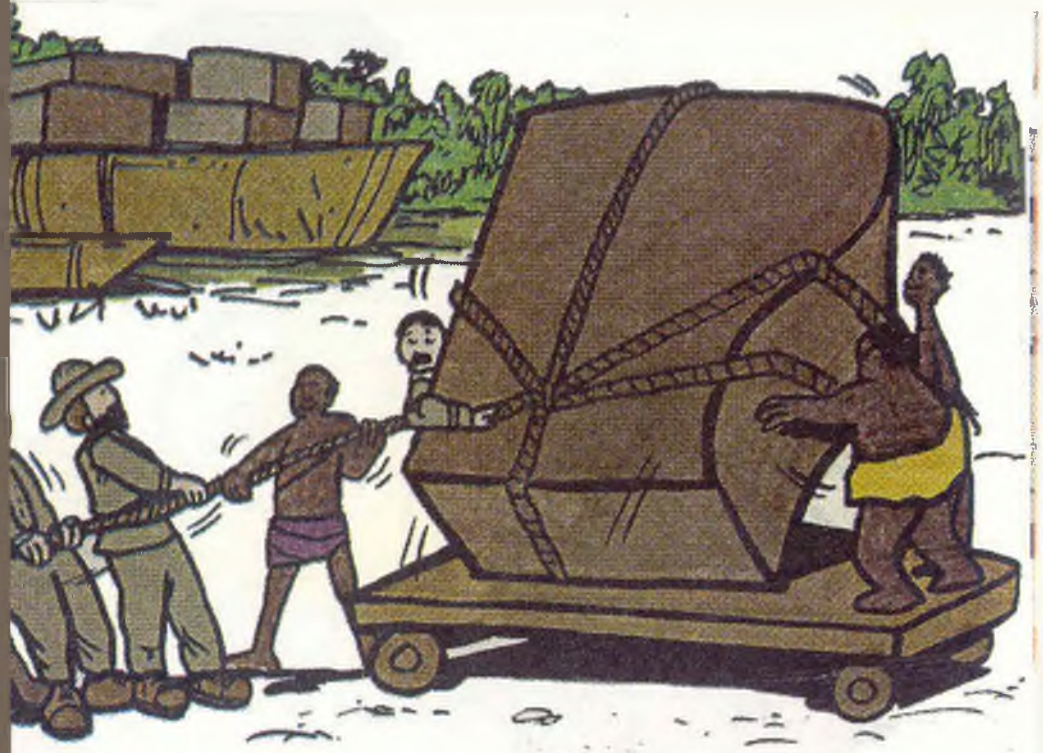

Reynard, "Rahatının bozulmasından korkmayan birini tanıyorsam, o da sensin Albert!" dedi.

Bu konuşmalarından sonra, Albert daha da coşkulu parçalar çalmaya başladı. Bastığı her tuş, sanki ormanı sevinçle çınlatıyordu. Sonra piyanoya ara verip tekrar hastaneye, çalışmalarına döndü. Bu, tıp fakültesinde okurken izlediği ritmin aynısıydı. Ne kadar fazla şey yaparsa, bir o kadar fazlasını yapacak gücü kendinde buluyordu.

Bir kaç ay sonra, hastanenin bulunduğu meydanda yeni barakalar kuruldu. Bir tanesi ince çelikten yapılmış bir binaydı. Bu yeni bina, hastahane niyetine kullandıkları derme çatma tavuk kümesinin yerini

almıştı. Ayrıca, tıbbi malzemeler için ayrı bir barakaları da vardı artık. Üstelik, hastaların dinlenme dönemlerini doktor gözetiminde geçirmelerini mümkün kılmak için bir kaç kulübe de inşa edilmişti. Bu kulübeler kurulmadan önce, Albert'in hastaları ormanda, ağaçların altında kalmak zorundaydılar.

Jozef büyük bir gururla, "Artık çok güzel bir hastanemiz var," dedi. "Bence Afrika'nın pek az yerinde bu kadar mükemmel hastane vardır. Ve bence Lambaréné'in doktorunun baş asistanlığını yürüten kişinin bir hanımı olmalı."

Albert, "Bu çok iyi bir fikir Jozef," dedi. "Neden evlenmiyorsun?"

"Çünkü henüz hanım alabilecek kadar para biriktiremedim de ondan."

Albert bu sözlere şaşırmadı. O devirde, Gabon'lu bir erkeğin evlenmek istediğinde bir hanımı parayla satın almak zorunda olduğunu biliyordu. Gözleri Jozefin ayaklarına takıldı.

"Josef, senin ayağında bir çift yeni postal var," dedi. "Neden bir hanıma ihtiyacın olduğu halde gidip bunları satın aldın ki?"

"Çünkü," dedi Jozef, "Lambaréné'deki doktorun yardımcısı olan kişinin ayağında güzel ayakkabıları olmalıdır da ondan."

Bunları söyledikten sonra Jozef, nehir kıyısına botu karşılamaya gitti. Hastane için yeni malzemelerin gelip gelmediğini merak ediyordu.

Reynard güldü. "Biliyor musun," dedi. "Jozef haklı aslında. Bir doktorun yardımcısının yeni ayakkabıları olmalı. Belki asistanının o kadar çok şeye ihtiyacı var ki, bir eş alabilmek için hiç bir zaman yeterince para biriktiremeyecek."

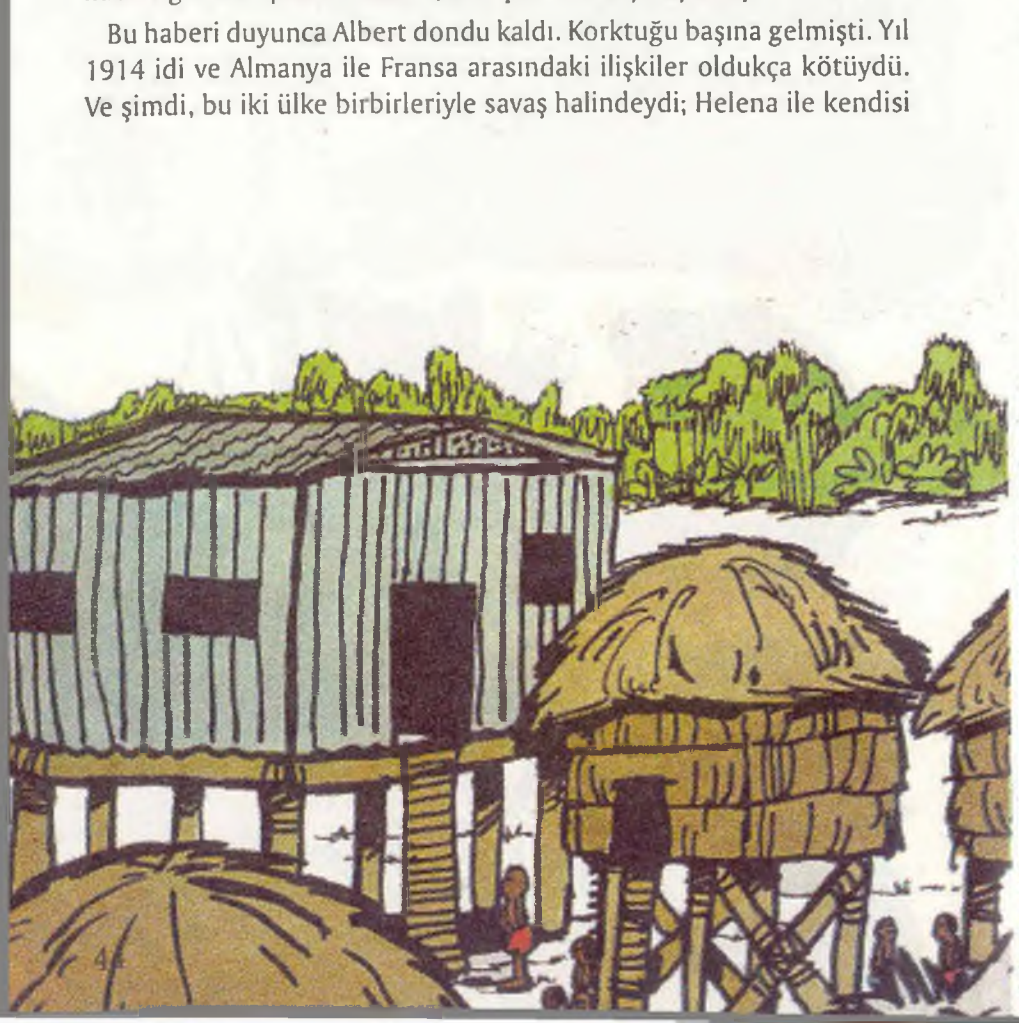
Albert başını salladı. Bu konu Jozef'i nehirden dönerken gördüğü ana kadar bir daha aklına gelmedi. Jozef telaşla koşarken, yeni ayakkabılarının yıprandığını düşünecek durumda olmadığı belliydi.

"Doktor! Doktor! Feci bir şey oldu!" diye bağırdı Jozef. "Botun kaptanı haberi getirdi. Çok uzaklarda, Avrupa'da savaş başlamış!"

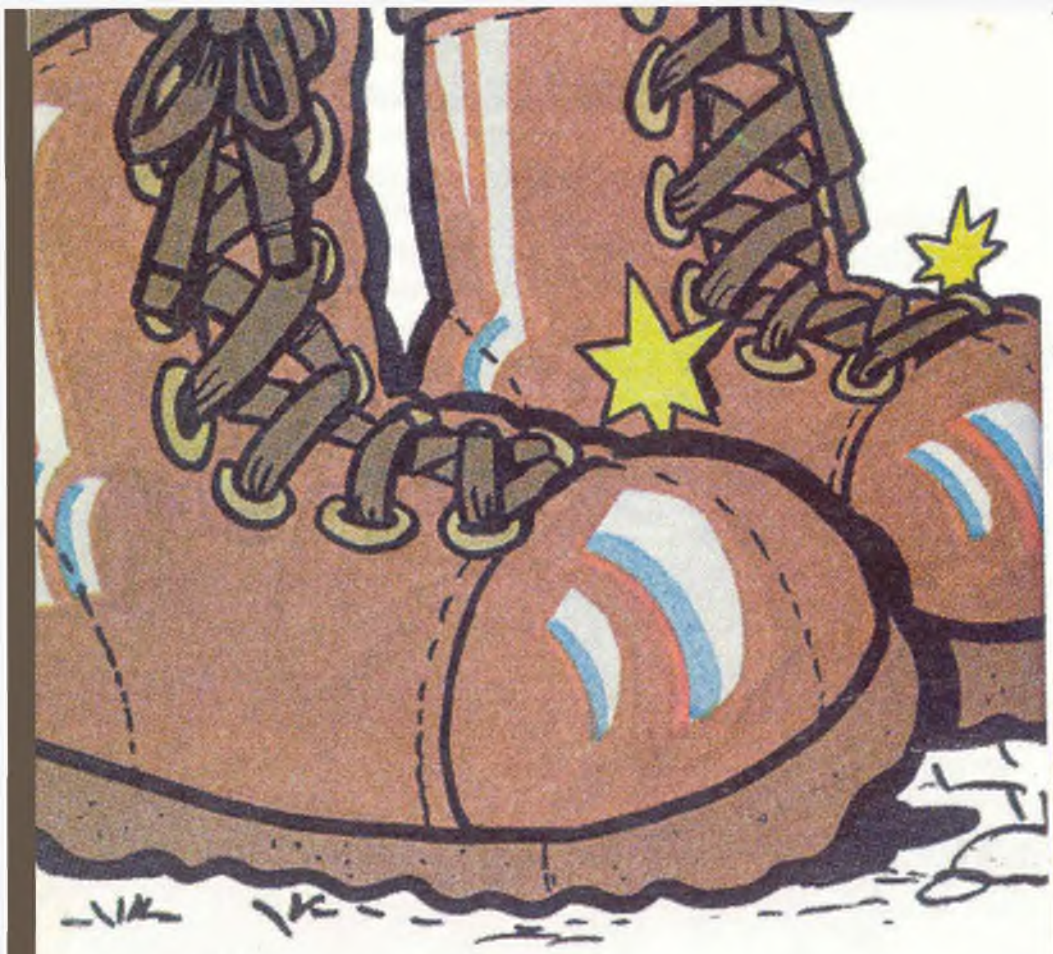
Bu haberi duyunca Albert dondu kaldı. Korktuğu başına gelmişti. Yıl 1914 idi ve Almanya ile Fransa arasındaki ilişkiler oldukça kötüydü. Ve şimdi, bu iki ülke birbirleriyle savaş halindeydi; Helena ile kendisi ise düşman statüsünde birer yabancıydılar şimdi. Onlar Fransa'nın denetiminde olan topraklarda birer Alman vatandaşıydı.

Helena konuşulanları duyunca yanlarına geldi. Herkes oldukça tedirgindi. Helena, "Şimdi ne olacak?" diye sordu.

Albert, "Kim bilir?" dedi. Yüzü çok gergindi. "Bir olasılık, hastaneyi kapatıp bizi ülkemize geri gönderebilirler. Böyle bir şey olursa, bunu hastalarıma nasıl açıklayabilirim? Onlara, insanların birbirlerini savaş yoluyla öldürmeye iten çılgınlığı nasıl anlatabilirim?"

Ağır bir yük altındaymış gibi, Albert'in omuzları çökmüştü. Çünkü Afrika'da sürdürdüğü bu zor ve özverili yaşam, tüm hayatın kutsal olduğuna iyice inandırmıştı onu. O; hangi dil, din, ırk, renk olursa olsun, her insanın bu kutsallığın bir parçası olduğuna derinden inanıyordu. Ona tedaviye gelen her hastanın kendi yaşamının birer parçası olduğuna ve hayvanların, bitkilerin, böceklerin bile can taşıdığı için kutsal olduklarına inanıyordu.

Kısa bir süre sonra Lambaréné'deki hastane kapatıldı. Hastaların tümü evlerine gönderildi. İlaçları emniyet altına almak için, sadece Jozef orada kalmaya devam etti.

Albert ve Helena, Fransa'ya geri yollandılar. Albert, Lambaréné'deki hastahaneyi ancak, kendisine çok uzun gelen yedi seneden sonra tekrar görebilecekti.

Albert ve Helena bir süre Fransa'nın Bordeaux kentinde gözaltında kaldılar. Daha sonra Piren Dağlarında bir manastıra gönderildiler. Manastır, savaşın yaşamlarını darmadağın ettiği bir sürü insanla doluydu.

Reynard, "Albert, burada bilim adamları da var," dedi. Söylemeye gerek yok, tilki de onlarla birlikte manastıra gelmişti. Albert nereye giderse gitsin, tilkiyi hemen yanı başında bulurdu. Reynard'ın gözünden hiç bir şey kaçmazdı. Tilki, "Burada dünyanın her tarafından insanlar var. Kendini insanlığa adamış birinin bu ortamdan öğreneceği çok şey olabilir," dedi.

Sizce, Albert bu sözleri duyduğunda ne yaptı dersiniz?

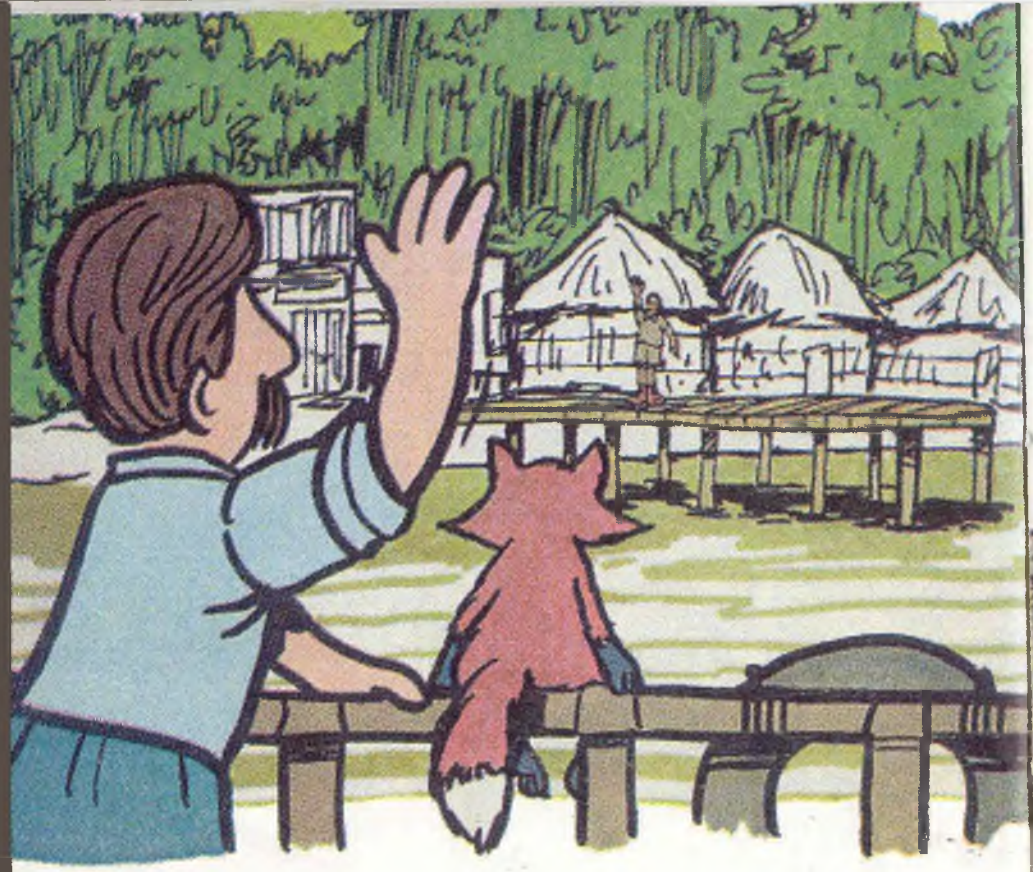
Albert hemen bu bilgili insanlarla tanışmaya başladı. Yeni şeyler öğrendi. Din bilimi ve felsefe üzerine onlarla tartıştı.

Reynard, "Tekrar öğrencilik günlerine dönmüş gibisin," dedi.

Albert "Biliyorum!" dedi sevinçle. "Bunca yıl sonra kendimi yine bir öğrenci gibi hissetmek çok hoş bir şey!"

Sonra Albert yeniden kitap yazmaya ve müzik çalışmaya başladı. Piyano veya org olmadığı için, parmaklarıyla masanın üzerinde çalışıyordu. Piyano olmaması hiç önemli değildi; müzik Albertin yüreğindeydi.

Schweitzer ailesi 1918 yılında Almanya'ya dönebildi. Savaş sona erdikten çok kısa bir süre sonra, Helena Albert'e muhteşem bir armağan verdi: Albert'in kırk dördüncü doğum gününde harika bir bebekleri oldu.

Reynard, "Herhalde bu durumda artık Avrupa'da kalırsın..." dedi. "Herhalde bu güzel bebeği Lambaréné gibi hastalık ve sefalet içerisinde bir köye götürmezsin. Oranın bir Avrupalı için çok sağlıksız bir ortam olduğunu hatırlıyorsundur."

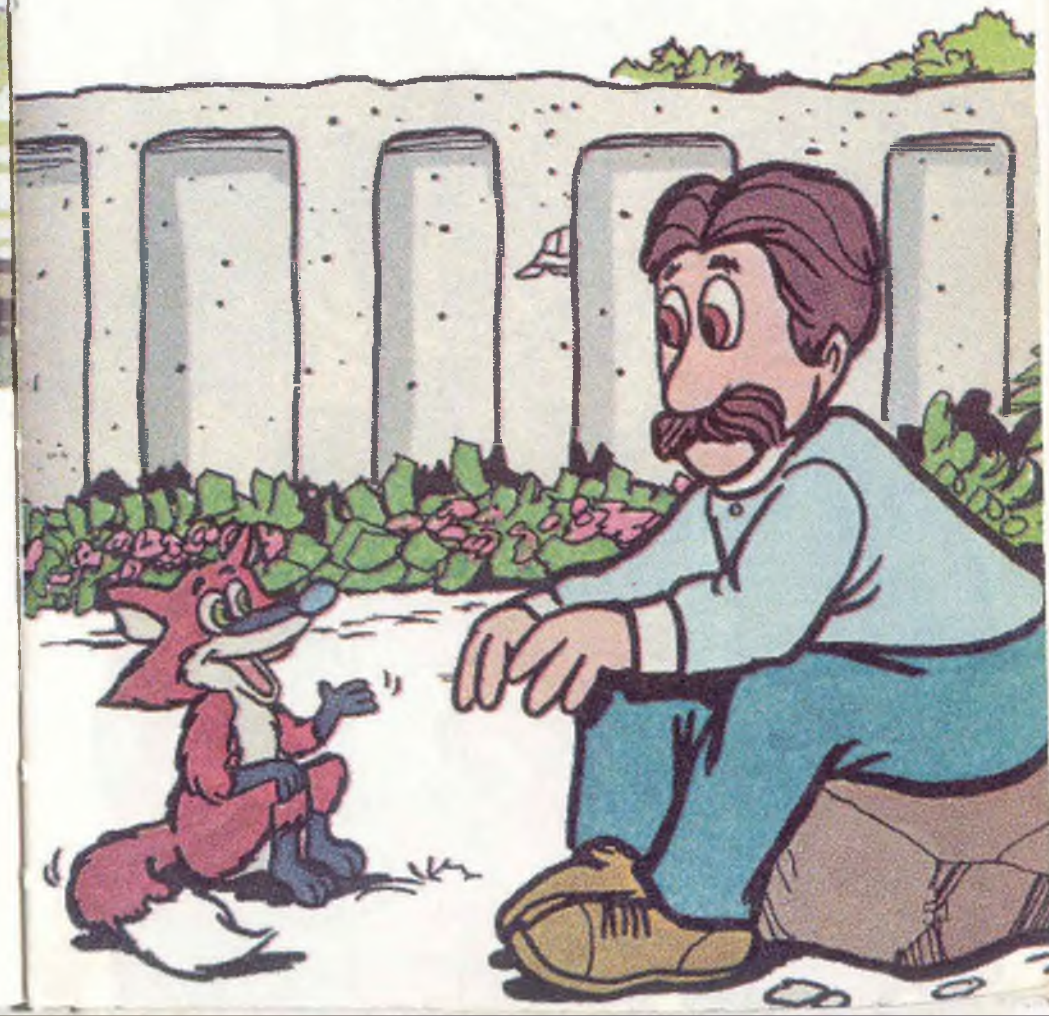
Albert kararını vermişti: "Hayır, kızımı götürmeyeceğim. Ama tıbbi malzeme ve ekip için para biriktirir biriktirmez, kendim gideceğim. Oradaki insanlar da benim insanlarım, öyle değil mi?"

Böylece Albert yeniden Afrika'nın yolunu tuttu. Helena bebekleriyle birlikte Strasbourg'da kaldı.

Albert Lambaréné'e ulaştığında, hastanesinden geriye kalan tek şeyin çelik bina olduğunu gördü, çatısı yoktu.

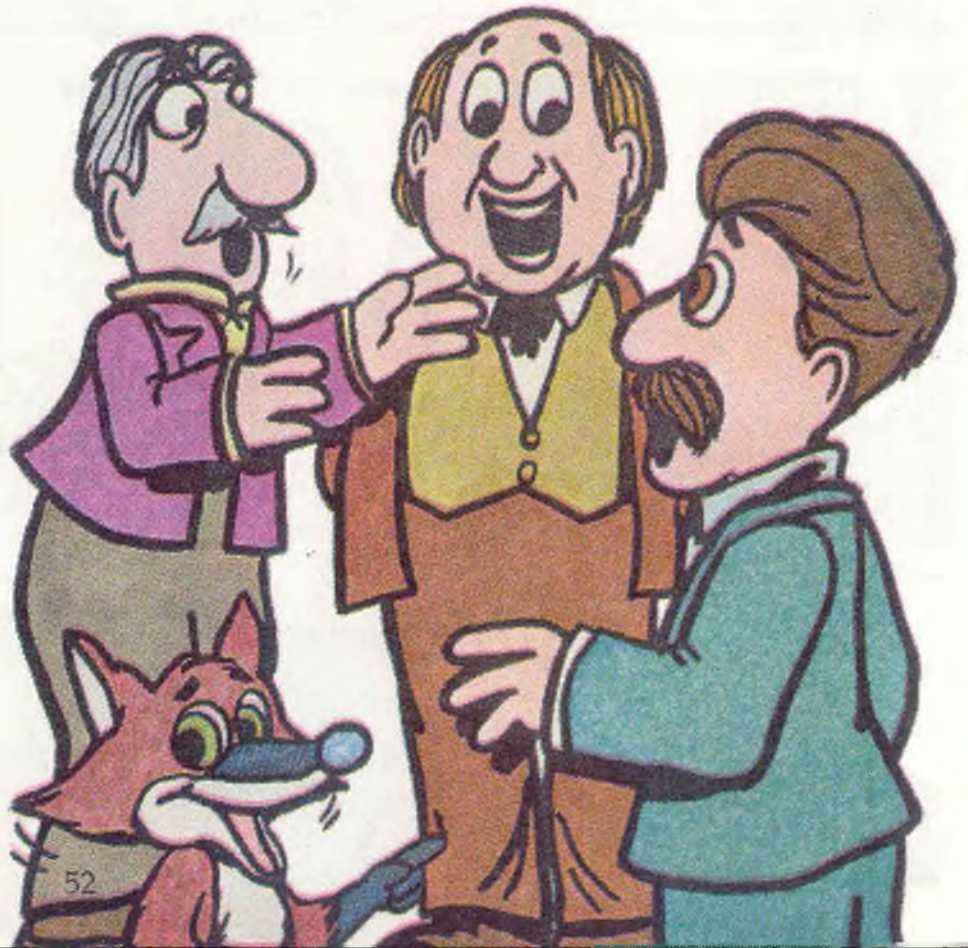
Jozef, "Vahşi orman bitkileri, her şeyi istila etti," dedi. "Tüm kulübeleri ve malzemelerin bulunduğu barakaları da. Ormanlık bölgelerde işte böyle olur."

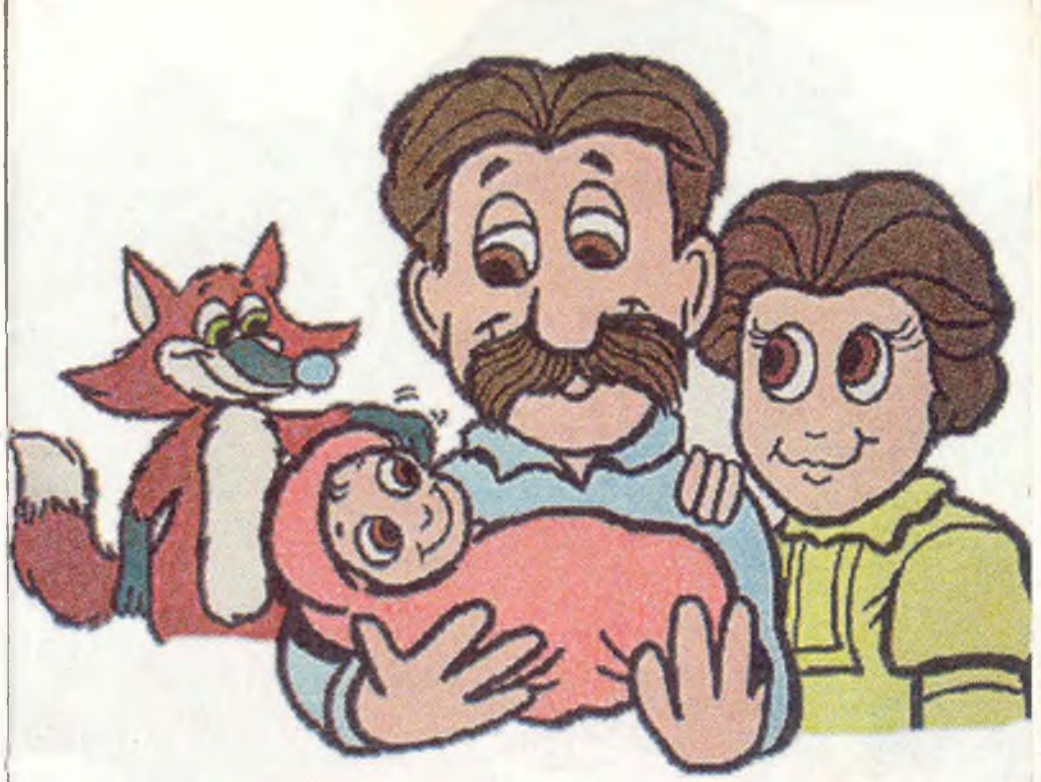
Albert, "O zaman hemen yenilerini inşa etmek için işe başlamalıyız," dedikten sonra kolları sıvadı.

Bir süre sonra, Lambaréné yeniden bir hastaneye kavuştu. Ayrıca, bu sefer Albert'e yardım edecek ikinci bir doktor da vardı. Bu doktor tam zamanında gelmişti, zira bir kaç gün sonra bölgede dizanteri hastalığı baş gösterdi. Albert gece gündüz çalışıyordu. Buna rağmen ölenler çok oldu. Sonunda Albert'in dayanacak gücü kalmamıştı.

"Neden beni dinlememekte ısrar ediyorlar?" diye haykırdı. "Onlara nehir suyundan içmemelerini söylüyorum. O su kirli ve mikrop taşıyor. Buraya gelmekle ne büyük aptallık ettim!"

Jozef "Evet doktor," dedi. "Bu dünyada siz bir aptal olabilirsiniz ama eğer varsa diğer dünyada öyle düşünüleceğini sanmıyorum."

Jozef böyle deyince, Albert'e yeniden bir istek geldi. Zamanla dizanteri salgını geçti. Ama her zaman çok sorunlar vardı, ayrıca yerleri de fazlasıyla yetersizdi.

Albert, Reynard'a, "Daha büyük bir hastaneye ihtiyacımız var," dedi. "Ben de galiba bunun için uygun yeri biliyorum."

Albert bota binerek nehir boyunca gitti. Eski hastanesinden birkaç kilometre sonra ağaçları kesilmiş iki yüz dönümlük bir araziye vardılar. Albert, Reynard'a, "Nasıl buldun? Harika, değil mi?" diye sordu.

Reynard onu uyardı: "Temizlenmiş olsa da, vahşi orman bitkileri yine burayı istila edecektir. Yağmurlu mevsimde nehir yükselecek, bunları unutma."

Albert, "Her şeyi su seviyesinin ulaşamayacağı yüksek tepeler üzerine kurarız," dedi. "Meyve ağaçları dikeriz, kalan yere de buğday ekeriz."

Reynard derin bir iç çekti, "Kendini adamanın çok güzel bir özellik olduğunu düşünüyorum. Ama pek rahat bir yaşam tarzı olmadığı kesin!"

Albert güldü. "Öldükten sonra rahat ederiz biz de. Şu anda ise bizi çok iş bekliyor!"

O kış boyunca, çalışabilecek durumda olan hastaların tümü, yeni hastane inşaatında canla başla çalıştılar. Nehir kenarındaki köylerden akın akın insanlar yardıma koşuyorlardı. Albert, emekleri karşılığında onlara yiyecek, kaşık, tencere, battaniye ve sivrisineğe karşı ağ gibi armağanlar veriyordu.

Hastane tamamlandığında, nehir kıyısında tüm köylerde şenlik vardı. Botlar eski hastaneden yeni hastaneye durmadan ilaç ve tıbbi malzeme taşıyorlardı. Her tarafta bayram havası esiyordu. Sevinçten şarkı söylüyorlardı.

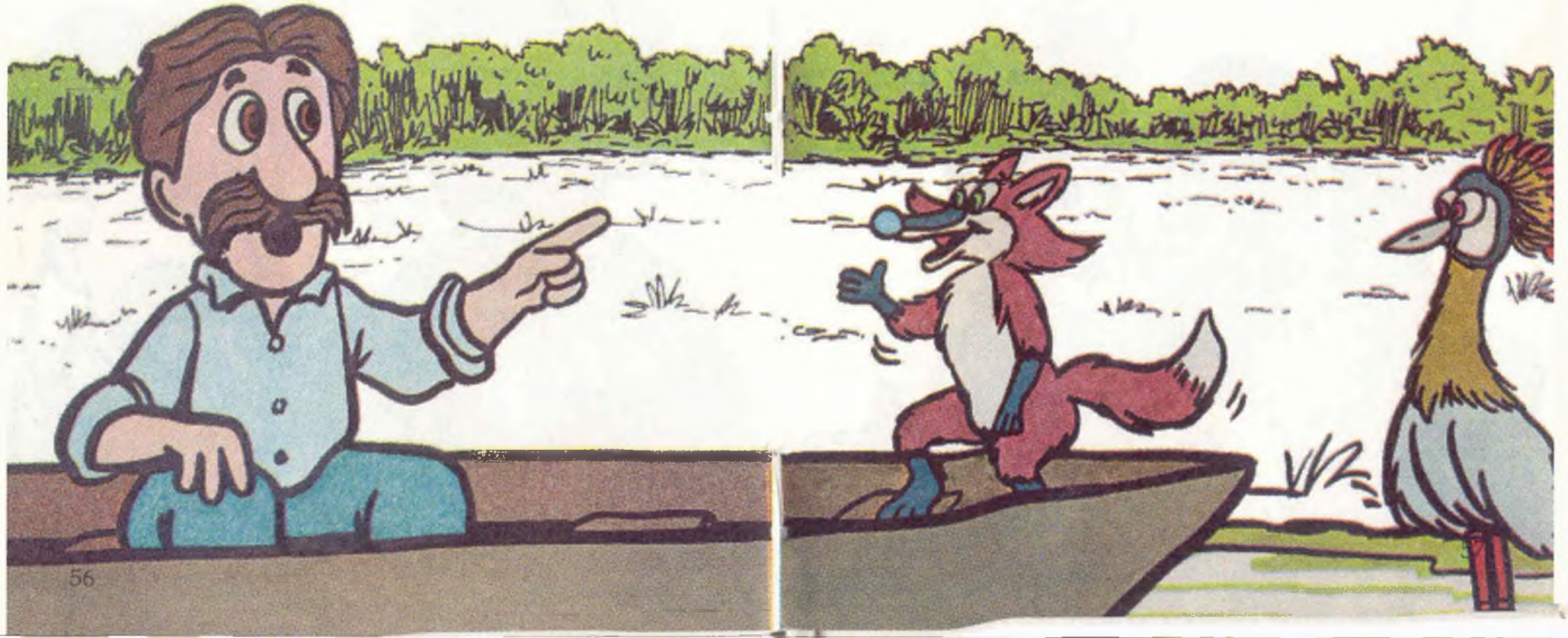

"Ne kadar harika bir manzara, değil mi?" dedi Albert. Öyle mutluydu ki.

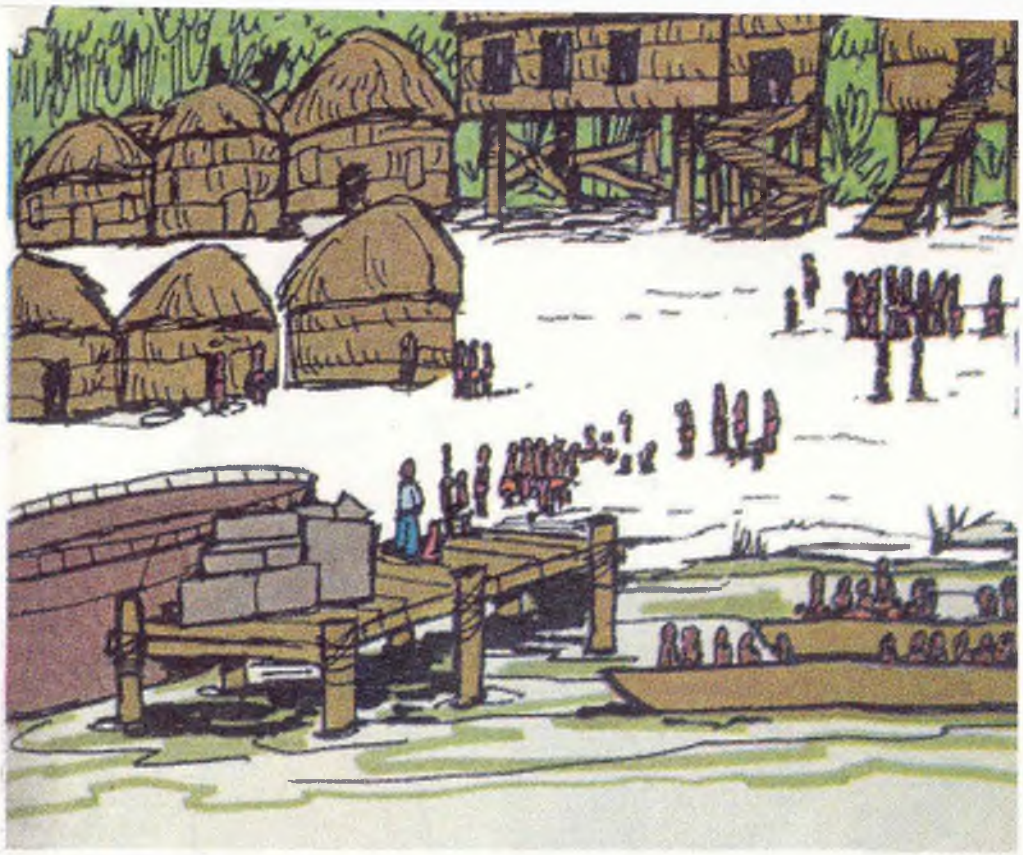
Reynard, "Evet, gerçekten de öyle," dedi. Hastalar için yapılan kırk kulübeyle büyük binalara bir baktı. Lambaréné'in yeni hastahanesi, altı ya da yedi yüz hastayı barındırabilecek çaptaydı. Tilki, "Çoğu köy, hastanemiz kadar büyük değil herhalde," dedi.

Yıllar geçti. Ve sonra Avrupa kıtasında yine savaş çıktı. Yalnız bu sefer, Albert'in Lambaréné'de kalması mümkün oldu ve Helena da ona katıldı. Tüm bu yıllar boyunca çok çalıştı, buna rağmen her zaman yaşam ve insanın kendisini yaşatmaya adaması hakkında yazmaya zaman buldu.

Bir seferinde Reynard,"Sen hiç yorulmaz mısın?" diye sordu. "Neden biraz dinlenmiyorsun?"

Albert onu şu sözlerle yanıtladı: "Dinlenemem, çünkü benim insanlığım para gibidir. Parayı saklarsan, o hiç bir işe yaramaz, üstelik durduğu yerde değer yitirir. Ama parayı başkaları için harcayacak olursan, kim bilir ne güzel şeyler yapabilirsin?"

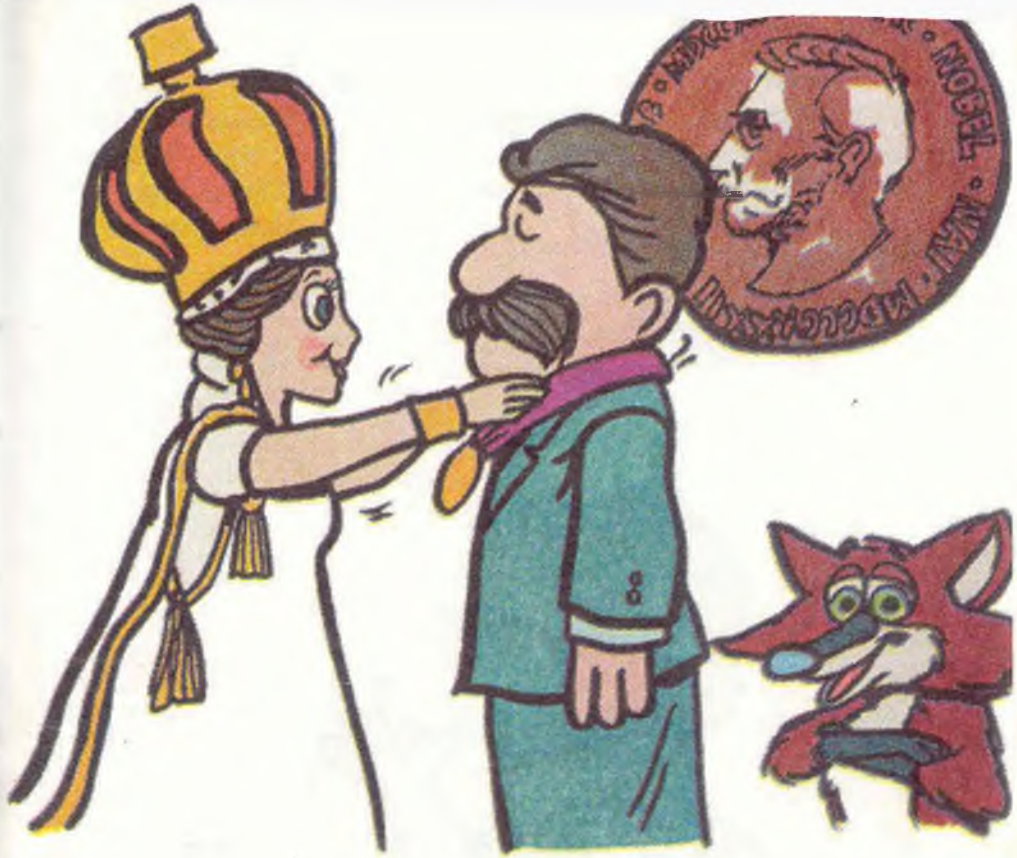

Albert'e olan ise şuydu: Lambaréné halkına ve tüm canlılara olan bağlılığı ve kendini adamışlığı, dünyanın her tarafında duyuldu. Hükümetler, üniversiteler ve hümanist kuruluşlar onu ödül yağmuruna tuttular. Kraliçe Elizabeth, Albert Schweitzer'e Devlet Nişanını layık gördü. 1952'de Stokholm'dan bir temsilci, Nobel Barış Ödülünü kabul eder mi, diye sormak için ziyaret etti.

Albert kabul etti. Ödül tutarı 33 bin Dolardı. Bu para Lambaréné'de yeni bir binanın inşaatında kullanıldı.

Her birimiz Albert gibi doktor olup Afrika'ya gidemeyebiliriz. Önemli olan şey, kendini adamış insanlar sayesinde çok yararlı işlerin gerçekleşebileceğidir. Albert'in insanlara öğrettiği en önemli şey de belki budur. Belki siz de bu konu üzerinde düşünmek isteyebilirsiniz.

Bazen kendini bir işe adamak muhteşem sonuçlar verebilir. Bu şekilde hastaneler ortaya çıkabilir. Bulaşıcı hastalıklar tedavi edilir. Fakat unutmayınız ki, kendini adamak oldukça basit de olabilir. Günlük yaşamımızda, kendini insanlığa adamış insanları tanımak gayet kolaydır. Onlar diğer insanlara karşı daha da bir yardımsever ve daha insan görünüşlüdür. Çevrelerine yaydıkları sıcaklık ve rahatlıktan hemencecik onları tanırsınız.

Kendiniz dışında bir şeye kendinizi adamanın yaşamınızı zenginleştireceğine ve sizi daha iyi, daha güzel bir insan haline getireceğine sadece siz kendiniz karar verebilirsiniz...Tıpkı iyi dostumuz Albert Schweitzer'in zamanında vermiş olduğu karar gibi.

TARİHSEL BİLGİLER

ALBERT SCHWEİTZER
1875-1965

Albert Schweitzer 14 Ocak 1875 yılında, o dönemde Almanya'ya ait olan Alsace'da dünyava geldi.

Albert bir rahibin oğluydu. Babasının mesleği, Albert'in günlük yaşamın teoloji ve müzikle dolu olduğu bir ortamda yetişmesine neden oldu. Daha okul yaşı gelmeden, Albert'in babası küçük çocuğa piyano dersleri vermeye başlamıştı.

1893 yılının Ekim ayında Albert, Strasbourg Üniversitesine kaydoldu. Üniversite yıllarında bir yaz tatili esnasında Albert otuz yaşına değin çok sevdiği ve değer verdiği zihinsel meselelerle uğraşmayı, öğrenmeye değer şeyleri özümsemeyi ve bundan sonra tüm yaşamını insanlığa adamaya karar verdi. Ünlü bir Strasbourg tarihçisinin kızı olan Helena Bresslau ile tanışması, bu inancını sadece daha da pekiştirdi. Helena de ızdıraplar içinde insanlık uğruna yaşamını adamaya kararlı bir insandı. Albert tıp okuyacağını ve mezun olduğunda Afrika'ya gideceğini söylediği zaman, Helena bu misyonu onunla paylaşmaktan sonsuz bir mutluluk duydu.

1912 yılında Albert Strasbourg Üniversitesinden tıp doktoru olarak mezun oldu. Bundan kısa süre sonra Afrikanın Gabon ülkesindeki Lambaréné kentine gitti.

Albert'in Lambaréné'de kurduğu hastane, yıllar sonra tüm dünyaca bilinen bir yer haline geldi ve dünyanın her tarafından hastanenin yaşatılması için maddi destek geldi. Lakin ilk başlarda Albert çok ama çok çalışmak ve mücadele etmek zorunda kalmıştı. Birinci Cihan Harbi patlak verdiğinde, Albert'in Afrika'daki süresi nisbeten yeniydi. Albert ve Helena Fransa'ya geri gönderildiler ve Piren Dağlarındaki bir manastırda düşman saflarında yabancı statüsüyle tutuklu kaldılar. Bundan yedi yıl sonra Albert Afrika'ya geri döndüğünde, hastanesini feci durumda buldu. Albert yılmadı ve hastanesini yeniden inşa edip genişletti. Yaşamı boyunca sık sık Avrupa'ya dönerek konferanslar ve konserler verdi. Bunlardan kazandığı tüm gelir, Lambaréné'deki çalışmalarına destek mahiyetindeydi.

Albert Schweitzer sadece bir tıp doktoru değildi: O bir filozof, bir teolog ve bir müzikolog idi. Müzik çevrelerinde, Bach'ın org müziğinin editörü olarak nam salmıştır. Felsefe üzerine yazdıkları, akademik çevrelerde büyük saygı uyandırmıştır. Fakat her şeyden çok, Afrikada gerçekleştirdiği insancıl çabalarıydı ona Nobel Barış Ödülünü ve dünya çapında ün kazandıran. Afrika'daki deneyimlerini kaleme aldığı kitapları şunlardır: Ormanın Sınırında (1922), Ormanın Derinlerinden (1931) ve Afrika Not Defterimden Sayfalar (1938).

Yaşama saygı kavramı, Schweitzer'in tüm çalışmalarının üzerine kurulduğu fikriyattı. Yaşama olan bu sonsuz sevgisi ve saygısı, onun 1957'de ve 1958'de tüm ülkelere mektup yazarak nükleer silahların denenmelerini yasaklamaları çağrısına yolaçmıştır.

Schweitzer 4 Eylül 1965 yılında vefat etti. Doksan yaşındayken Schweitzer halen büyük bir şevkle üç ciltlik Uygarlık Felsefesi yapıtı üzerinde çalışıyordu.